

DIRVA

NAUJI GINKLAI

IZRAELIO NAIKINTUVO ELATH NUSKANDINIMAS RODO, KAD SOVIETAI NORĖJO PADEMONSTRUOTI SAVO JŲROS GINKLUS, KURIE GALĖTŲ SUDARYTI RIMTĄ GRESMĘ AMERIKIEČIŲ LAIVYNUI VIDURŽEMIO JŲROJE IR VIETNAMO PAKRAŠČIUOSE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

67 valandom praslinkus nuo Izraelio naikintuvo Elath paskandinimo, Izraelis tris valandas ir 11 minučių apšaudė iš sunkiųjų minosvaidžių Egipto uostą Suezą, sunaikindamas dvi naftos rafinerijas. Tokiu būdu nuostoliai, kuriuos Egiptas patyrė per tą apšaudymą ir kurie siekia 60-80 milijonų dolerių, buvo daug didesni negu vertas 'Elath',

britų pastatytas 1944 metais, atseit, dar 2-jopasaulinio karo palikimas. Be to, netekę naftos rafinavimo įmonių, (jiems dar liko viena Aleksandrijoje prie Viduržemio jūros) egiptiečiai patys negalės paruošti sau reikalingo skysto kuro ir turės jį importuoti iš kitur mokėdami užsienio valiuta, kurios jiems dabar labai trūksta.

Turint galvoje, kad egiptiečiai negalėjo tikėti, jog Izraelis juos paliks ramybėje po savo naikintuvo sunaikinimo, kyla klausimas, kodėl jie tą naikintuvą puolė?

Atsakymas paaiškėjo tik praslinkus kuriam laikui po to nuotykiu. Spaudoje pasirodė samprotavimų, kad 'Elath' paskandinimas pradėjo naują gaidynę jūros karų istorijoje. Mat, 'Elath' paskandino sovietų raketos, vadinamos 'Styx' paleistos iš mažo greitlaivio (74 tonų) 'Komar' (uodo) tipo, irgi sovietų gamybos. Atseit, kam nors rūpėjo pademonstruoti savo pajėgumą, juo labiau, kad nuostoliai dėl tos demonstracijos turės apmokėti trečia šalis -- šiuo atveju Egiptas.

'Elath' (2.530 tonų) paskandinimas parodė, kad visas 6-tas JAV laivynas Viduržemio jūroje nėra toks saugus, kaip kad galėtų atrodyti. Mažda to, tokius pat greitlaivius su tomis pačiomis raketomis šiaurės vietnamiečiai galėtų panaudoti ir prieš Pacifiko okeane viešpatuojančią amerikiečių 7-tą laivyną.

Tai, ką dabar sužinojo plačioji visuomenė, žinovai jau svarstė nuo 1957 metų. Tąsyk buvo patirta, kad sovietai savo laivus ginkluoja raketomis, kurios pačios suranda savo taikinių net už 100 jūros mylių. Kartu buvo gaminamos mažesnės raketos, kurios galėjo būti įrengtos ant mažų greitlaivių. Tos savo taikinius galėjo pasiekti už 20 mylių. Sovietams toks ginklas buvo skubiai reikalingas, nes kitaip jų laivai būtų visai bejėgiai prieš amerikiečių visų rūšių ir paskirties karo laivų junginį. Įdomu, kad amerikiečiai jau seniai turi panašų ginklą, tai Corvair įmonių raketa 'Tartar', tačiau ji dar nėra gaminama masiškai ir jų negali gauti kitos valstybės, tuo tarpu sovietai savo raketomis aprūpino savo satelitus ir Egiptą, kuris jas turi nuo 1964 metų. Sovietų raketos ypač daug rūpesčio kelia Vakarų Vokietijos laivynui, kurio uždavinys karo metu būtų nepraleisti sovietų karo laivų iš Baltijos jūros į Atlanto vandenyną.

Žinia, vieno ar kito laivo nuskandinimas totaliniame kare, kuriame iš abiejų pusių būtų panaudotos tarpkontinentinės raketos neturi didelės reikšmės. Patirtis moko, kad niekas totalinio karo nenori griebtis, užtat ginklai ne taip greitai pasensta. Amerikiečiai, pavyzdžiui, dabar atnauja vieną iš savo naujas, maršalo Greko parengtas Sovietų Sąjungos karinės prievolės įstatymas ir Lietuvos gyvenime rūsti naujiena. Tuo įstatymu kraštas paverčiamas beveik ištisine militarine mokykla. Skirtumas, palyginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Sekti, kas turi būti įtrauktas į privalančių atlikti parengiamąjį apmokymą, ginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Veiksnių konferencijoje PLB pirmininkas Jozas Bachunas ir ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas pokalbio metu.

V. Maželio nuotrauka

Kraštas paverčiamas beveik ištisine militarine mokykla

Naujas, maršalo Greko parengtas Sovietų Sąjungos karinės prievolės įstatymas ir Lietuvos gyvenime rūsti naujiena. Tuo įstatymu kraštas paverčiamas beveik ištisine militarine mokykla. Skirtumas, palyginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Sekti, kas turi būti įtrauktas į privalančių atlikti parengiamąjį apmokymą, ginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Sekti, kas turi būti įtrauktas į privalančių atlikti parengiamąjį apmokymą, ginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Sekti, kas turi būti įtrauktas į privalančių atlikti parengiamąjį apmokymą, ginti su ligšioline tvarka, ne tiek tas, kad dabar jaunuoliai bus šaukiami kariniam 18 metų (dvejim ar trejim metams), kiek tas, kad jau prieš tai, nuo 17 metų, turės išeiti parengiamąjį apmokymą mokyklose arba darbovietėse. Jei šaukiami į tikrąją tarnybą ir toliau galės būti atidėdami (studentams, specialistams mokslams) tai nuo parengiamąjo karinio apmokymo galės išsisukti tik invalidai. Atidėjimai nenuklydys šaukimo iki 27 metų amžiaus, taigi ir studentai šaukimo neišvengs, nes iki tokio amžiaus turi baigti mokslą. Per ilgai užtesęs studijas studentas gali būti pašalinamas dėl nepažangumo, o tuo atveju atidėjimas automatiškai netenka galios. Bet baigusieji numatoma tik vieneri metai tarnybos ir karininko laipsnis.

Naujokų (18-mečių) ėmimas dabar bus vykdomas dukart per metus: gegužės-birželio ir lapkričio-gruodžio mėnesiais. (ELTA)

SNIEČKUI PAVEIKSLĄ TEMDO 'BURŽUAZINIAI NACIONALISTAI'

Vilniaus laikraščiuose tą pačią, spalio 7, dieną pasirodė du dabartinio Lietuvos kultūrinio gyvenimo apibūdinimai. Vienas -- A. Sniečkaus (vilniško Literatūros ir Meno perimtas iš maskvinės Literaturnaja Gazeta), kitas -- literatūros kritiko Vytauto Kubiliaus (atsakymai į Tiesos klausimus). Abu kalba optimistiškai, bet ryškiai skirtingai.

Sniečkus įtikinėja rusų Lit-gazetos skaitytojus, kad skaičiai, diagramomis bei palyginimais lengvai galės įrodyti, jog "iš pagrindų pasikeitė ir išorinis mūsų respublikos vaizdas ir dvasinis darbo žmonių gyvenimas", nes "klek vienam mūsų krašte dirbančiam šandien tapo aišku, kokia jo pareiga liaudžiai, visuomenei, valstybei".

Paveikslą jam temdo tik "buržuaziniai nacionalistai", kurie, anot jo, "spekuliuodami šventais liaudžiai jausmais, sėjo nacionalinio uždarmo nuotaikas, tvirtindami, kad, esą internacionalizmas trukdo atskirų tautų interesams, kad komunistai nesiskaito su jų nacionaliniais ypatumais".

"Bet gyvenimas įrodė priešingai", -- tvirtina Sniečkus, lyg tikėdamas, kad lietuvių "pasiekimai nacionalinės kultūros, meno, literatūros srityje" yra komunistų nuopelnas... Svarbiausias jų "pasiekimų" liudijimas Sniečkaus akys tai šią vasarą Vilniuje surengtoji "teatrallizuota masinė liaudies meno ir sporto šventė". (Lyg tyčia, toje šventėje)

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

● ITAKINGI JAV žurnalai, kaip Times ir Newsweek, analizuodami reikšmingus Bostono, Gary ir Clevelando miestų burmistrų rinkimus, randa jog tų miestų baltųjų gyventojų masėse rodomas didelis susirpimas augančia juodųjų politine įtaka. Jei Clevelande jau dešimt metų demokratų kandidatas be vargo galėdavo įžygiuoti rotušės, šiemet, lapkričio 7 d., rinkimų rezultatai gali būti labai intriguojantys.

Newsweek lapkričio 6 d. laidoje pabrėžia gausių tautybių grupių Clevelande vienimą pasisakymą už respublikonų kandidatą Seth Taft, kartu pastebint, jog jo oponentas Carl Stokes padaręs klaidą pareiškdamas, jog jeigu Taft bus išrinktas, tai tik todėl, kad jo oda esanti balta. Tuo pačiu C. Stokes buvo iškelta rinkimų rasinė problema ir padidinta stampa. Rinkimus nulemsią 20% iki šiol dar neapsisprendusių balsuotojų.

● JAV SENATO finansų komitetas priėmė įstatymo projektą, kuriuo pakeliami Social Security mokesčiai visais 5,4 milijonais dolerių. Tuo būdu pakils pensijų išmokėjimai, gi kad juos padengti, dirbantiesiems ir darbdaviams teks pakelti didesnius mokesčių išskaitymus. Įstatyme numatyta eilė pakeitimų ne tik pačių mokesčių dydyje, bet ir griežtesnė kontrolė tų, kurie laisvai naudojami pašalpomis. Jiems numatyti darbai prie valdiškų parangų.

● NEPALIAUJAMOS ir aštros kovos vyksta Vietname prie Cambodijos sienos, 72 mylių į šiaurę nuo Saigono. Nesigailint gyvybių, komunistai siunčia dalinį po dalinio smarkiai atakuojant JAV karių bazę prie Loc Ninh, kur pasiūsta JAV 25 pėstininkų divizija.

Kovose jau žuvo arti 900 komunistų karių, 463 jų žuvo lapkričio 2 d. vykusiose aršiose kautynėse.

Atrodo, komunistai žūbūt siekė bent vieno laimėjimo propagandiniiais tikslais.

● INDIANOS valstijos policija ir tautinės gvardijos daliniai įspėti būti paruoštyje, nes lapkričio 7 d. Gary miesto burmistro rinkimų metu gali kilti riaušės.

● NEI F. CASTRO, nei prezidentas Ortigas nedalyvauja Maskvoje suruoštoje revoliucijos sukakties iškilnėse. Kubos delegacijai vadovauja sveikatos ministeris. Oficialiai pasisakymas, kad atvykęs pats prezidentas Ortigas, paskiau jam atsiskaitys iškilmas vykti, gautas "diplomatinis antausis" iš to krašto vadovybės, kuris gyvena vien tik iš Kremliaus malonės.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė nuvykusi į Washingtoną padovanoti Smithsonian muziejui kuriamam tautybių skyriui lietuvių tautinį kostiumą ir gintarinius kalėdinius. Ji lankėsi General Federation Women's Clubs būstinėje kur tarėsi įvairiais moterų organizacijos reikalais, diskutavo priemones, kaip jaunimo tarpe pagyventi antikomunistinę veiklą. Nuotraukoje prie Chicagos Lietuvių Moterų Klubu padovanoto žerandelio a.a. Ligijos Bieliukienės šviesiai atminčiai paminėti. Lempa pavadinta "Ligia's Lights". Iš kairės į dešinę stovi ponios: John F. Cloutman -- General Federation of Women's Clubs programų direktorė ir reikalų vedėja, Bronė Taurvilienė -- Washingtono Lietuvių Klubu pirmininkė, E.D. Pearce -- General Federation of Women's Clubs pirmininkė, Vincė Leskaitienė -- Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė ir žurnalistė Gražina Krivickienė.

Spaudoje pasižvalgus

"Kad neliktų nė vieno lietuvių be aukštojo mokslo!"

Tokį patarimą Australijos lietuviams duoda "Mūsų Pastogės" redaktorius Vincas Kazokas spalio 9 d. vedamajame, kuris lygiai tinka ir Amerikos lietuvių

Sniečkui...

(Atkelta iš 1 psl.)

je viskas buvo skirta rusų revoliucijai garbinti ir beveik nieko nebuvo lietuviška).

Kaip lietuvių kultūrinis gyvenimas išvedamas iš uždaro, Sniečkus paaikškina rusams tokiais faktais: menininkai iš Lietuvos neseniai lankėsi Penzoje, pernai buvo Lenino tėviškė, o dabar ką tik buvo net Maskvoje...

V. Kubilius irgi mato net tris šviesius reiškinius kultūriname Lietuvos gyvenime, nors ir ne tuos pačius:

"Pirmiausia -- vis plačiau tesnis praities meninių vertybių įtraukimas į šios dienos dvasinę apyvartą... Antra, didelės pastangos išvesti lietuvių meną į bendrą šiuolaikinę pasaulio kultūros orbitą, nugalėti provincinio užkampio ribas ir vietinius dydžius, mokytis naujų meninio mąstymo būdų ir formų. Trečia, rūpinimasis lietuvių meno nacionaliniu savitumu, ieškojimas šaknų savo žemėje, liaudies kūryboje, praities tradicijose".

Čia literatūros kritikas pastebi: "Šiuo atžvilgiu dailė, turbūt, stovi visų kitų meno rūšių priešakyje"...

Klausiamas, kas kultūros reikšmiuose būtų taisyta, V. Kubilius mano, kad reiktų "kuo mažiau standartizavimo ir pamėgdžijimo, kuo daugiau įvairumo ir savitumo... Norėtusi, kad meno žmonės daugiau rodytų iniciatyvos. O svarbiausia -- kuo ilgiau tesitėsia kūrybinga atmosfera, kurioje vykdytų pastaraisiais metais mūsų kultūros gyvenimas".

"Skaudus mūsų kultūrinio gyvenimo minutasas", anot Kubiliaus, esąs ir tas, kad rašytojų balso negirdėti publicistikoje, kaip tai būdavo seniau. (Tą "seniau" nurodo G. Petkevičaitės, B. Bruogos ir P. Cvirkos pavardėmis). "Dabar inžinieriai, geografa, chemikai darosi svarbiausiais ekonominų, moralinių ir kultūrinių problemų sprendėjais". O "seniau" -- "rašytojas buvo pirminė figūra ir publicistikoje".

"Visuomeniniame gyvenime", -- sako V. Kubilius, -- reiktų siekti: 1) kuo pilnesnės informacijos apie viską, kas dedasi šioje žemėje, 2) kovoti su grubumu žmonių santykiuose, su nepasitikėjimu, su visomis pasipūtimo ir pataikavimo formomis, 3) išsaugoti jaunoje kartoje didelių žmonių vertybių ir idealų supratimą".

(ELTA)

jaunimui. Jis rašo:

"Gyvename specializacijos amžiu. Gyvenimas yra tiek išsiakojęs, kad nėra tokios srities, kur nereiktų kvalifikuoto darbininko arba specialisto. Nekalbant jau apie aukšto lygio specialybes, net ir iš eilinio darbininko kaskart vis daugiau reikalaujama pasiruošimo, specializavimosi, kad galėtų tinkamai ir produktyviau atlikti savo darbą su komplikuotomis mašinomis. Žodžiu, prieš akis labai netolimas laikas, kad nelavinant darbininkui išsilaukyti bus gana sunku. Ir šandien darbo jėgos rinkoje daugiau paklauskos kvalifikuotų darbininkų, negu paprastų, nelavinčių, nes sparčiai progresuojant technikai dar vis nespėjama paruošti ir atitinkamų darbininkų. Ne kalbant apie darbo paklausą jau ir pačios kvalifikuoto darbininko darbo sąlygos ir atlyginimai visai kitokie. Pasizūre kime tik patys į save: vos atvykus į Australiją darbo sąlygos visus priverstiniu keliu įstatė į žemiausio darbininko kategoriją. Bet praėjo keliolika metų ir reikalai išsikristalizavo: kurie tik spėjo ar galėjo, tuoj stengėsi gauti sau atitinkamo darbo pagal savo turėtas žinias. Kiti įvertindami situaciją pasukubomis stengėsi įsigyti atitinkamas kvalifikacijas, ir šandien jau lietuvių tarpe eilinių darbininkų labai nedaug.

Tačiau be darbininkų kvalifikacijų reikia prisiminti ir profesijas, kurias įsigyti reikia jau didesnio pasiruošimo, išeiti atitinkamas mokyklas, net universitetus. Žinoma, profesionalų ir ekonominė, ir socialinė padėtis vietos visuomenėje yra didžiai skirtinga.

Lietuviai dar turi stengtis siekti aukštesnio lygio, kad mūsų čia palyginamai yra labai nedaug. Tad mūsų visų dėmesys ir pastangos turi būti nukreiptos kaip tik į mokslą. Mokytas lietuvis visados jausis saugesnis ir socialiniu ir tautiniu atžvilgiais: jo akiratis bus platesnis, jis jausis saugiau ir kaip lietuvis, nes gyvenant ir dirbant tarp inteligentų niekad nesusilauks priekaištų iš savo aplinkos, kad jis esąs kitos tautybės. Pagaliau per mokslą daug daugiau galima pasitarnauti sava tautai, negu būnant bemokslui.

Lietuviai jau nuo seno vertino mokslą ir jo siekė iš paskutiniųjų. Tik prisiminkime baudžiaus laikus, kada lietuvis baudžiaunikas net neturėjo teisės į mokslą, o vis tik rado būdų ir priemonių, kad išaugino ir anais priespaudų laikais mokyti žmonių, kurie iškilo į tautos vadus ir privėdė visą tautą ne tik prie gilaus sąmoningumo, bet ir prie nepriklausomybės. Prisiminkime tik Valančių, Kudirką ir visą eilę kitų, kurie buvo baudžiauninkų vaikai be teisės į mokslą.

Mokslo svarbą lietuvių įvertina ir dabar. Lietuvoje mokyklos perpildytos besimokančio jaunimo, lygiai palyginus ir su kitom tautybėm ir išeivijoje besimokančių lietuvių yra labai aukštas procentas. Kaip mes visi didžiujamės išgirdę ar paskaite, kad tai ten tai ten lietuvis užėmė atsakingas pozicijas, pasiekė atitinkamų rezultatų ar tai moksle, ar mene, ar kitoj

kurioj atsakingoj srity. Tokia žinia kiekvienam iš mūsų kelia pasididžiavimo ne tik dėl to, kad mūsų tautietis iškilęs ir kelia lietuvių vardą, bet lygiai pagrįstai padilgina ir mūsų savimeilę.

Kiekvienos tautos išeiviai parodo tam tikrą jiems būdingą bruožą, į kurį jie linkę. Štai Australijoje italai daugiausia reiškiasi daržininkystėje: beveik vien italų rankose yra daržovių krautuvės; graikai į smulkia prekybą, ypač miltbarus. Lietuviai dar niekuo neišsiskiria, kad turėtų grupę būdingą antspaudą. Bet lietuvių linkę į mokslą. Tą mes patys žinom, bet šito dar nežino kiti. Todėl ar nereiktų mums pasistatyti šitą tikslą kaip tautinį idealą -- KAD NELIKTŲ NĖ VIENO LIETUVIO BE AUKŠTOJO MOKSLO! Žinoma, tai idealas, kuris niekad šimtaprocentiniai nebus įgyvendintas, bet siekiant idealo galima mokyti ir nemokyti lietuvių santykių reikšmingai permainingai, taip, kad jis taptų būdingu tautai bruožu. Aišku, to nepadarysi per vieną kartą, bet ir idealas trunka ne vieną generaciją, bet per kartų kartas. Ypatinai šią toli siekiančią ambiciją turime skiepyti nuo pat mažens savo vaikams ir jaunimui -- ambiciją mokslui ir ambiciją tautai."

VEIKSMAI ŠALIA VEIKSNIŲ...

"Darbininkas" lapkričio 1 d. laidoje plačiau svarsto veiksmus susijusius su protestais dėl Diržinskaitės pristatymo sovietų delegacijos JAV sąstatai kaip "sovietinės socialistinės Lietuvos respublikos ministerių tarybos pirm. pavaduotojos ir užsienių reikalų ministerio" ir kartu rodo nustebimą, kad be min. St. Lozaro raščio protesto laiško joks veiksnys į tą reikalą neatkreipė tinkamo dėmesio. Protestavo Vincė Leskaitienė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vardu, Antanas Mažeika, Laisvės Žiburio radijo vedėjas. Bet tai ir viskas. Prisimins spalio mėn. 23 d. Dirvoje tilpusį tuo reikalu vedamąjį, Darbininkas samprotuoja:

"Neteko pastebėti tarp pareiškimų, kad klausimas būtų radęs atgarsio veiksnų konferencijoje. Gal ten būta nusistatymo, kad klausimas nevertas dėmesio ir apeitinas tylos? Savu ruožtu mes nesame linkę aiškinti, kad sovietų užurpaciniai aktai jau reiškia inkorporacijos pripažinimą ar valstybės departamento politikos keitimą. Tačiau jei veiksmuose manoma, kad įvykis reakcijos nevertas, tai naudinga būtų apie tai ir painformuoti. Kitaip -- sudaromas įspūdis, kad veiksniai vengia atsileipti į dienos reikalus, veiksmas tada eina šalia jų, o konferencijoje jie taip brėžė buvo brėžta apie veiksnį ir spaudos bendradarbiavimą opinijai sudaryti."

"Vienybė" savo 21 nr. pirmame puslapyje įsidėjo didžiulę Diržinskaitės nuotrauką ir ilgą Narkeliūnaitės straipsnį su citatomis, kaip toji "ministerė" atstovaujanti "socialistinę Lietuvą", komunistų delegacijoje būdama net -- trečiaja po A. Gromyko...

Keleivis dėl to Narkeliūnaitės straipsnio lapkričio 1 d. rašo:

"Salomėja yra išprususi laikraštininkė, ji net kelia kartus važinėjosi į Lietuvą, todėl ji žino, kad ta neblogo šukuosena savo galvą papuošusi Leokadija tėra tik iškamša, kad tikros Lietuvos užsienių reikalų ministerijos nėra, kad jokiai užsienių politikai ji nevadovauja. Jai titulas duotas tik užsieniui apgaudinėti, miglai į akis pūsti, kad neva Lietuva turi net savo užsienių reikalų ministeriją, taigi, kad štai ji net suvereni respublika.

Salomėja žino, kad Sovietų Sąjungos užsienių politiką vykdoma tik pagal Maskvos planus ir įsakymus ir kad jokia Leokadija, nors ir kokį aukštą kuodą ji būtų susiūkavusi, čia nė pypt negali pasakyti.

Salomėja žino ir tai, kad Leokadija tuos aukštus titulus nešioja tik "iš Maskvos malonės" ir Maskvos reikalams, todėl ji nėra jokia tikra Lietuvos atstovė. Tą pasakė jau minėtame komitete ir JAV delegacijos narė Patricia Roberts Harris. Ji priminė, kad JAV nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, todėl Diržinskaitė teatstovaujanti tik Sovietų Sąjungai. Kodėl Salomėja neraštos tikros tiesos? Kodėl ir kieno užsakytą ji pučia skaitytojam į akis šiuos Kremliaus kamino dūmus?"

"LIETUVOS LAIVYNAS"

Komjaunimo Tiesa Vilniuje (spalio 8) skelbia, kad "auga Lietuvos prekybos laivynas".

Žinutėje, kuriai K. T. uždėjo tokią antraštę, pranešama, kad ne Lietuvos, o "Jūrų agentūros" Klaipėdoje įregistruotųjų laivų skaičius padidėjo dar vienu laivu, kurio vardas -- "Ivanas Polzunovas"... Kiti iš Klaipėdos plaukiojantieji laivai paminėti toki: "Kubanė", "Inkorlies", "Iršalies"... Du pastarieji gabena miško medžiagą. (Sudėtinė vardų dalis "lies" yra rusiškai "miškas"). Iš viso Klaipėdos prekybinį uostą dabar naudoja 14 jame įregistruotų rusų laivų. Nors laikraštis ir bando sudaryti įspūdį, kad tai "Lietuvos laivynas", bet net ir nuo Maskvos priklausomai vietinei administracijai nei tie laivai, nei jų naudojamas uostas nepriklauso. (ELTA)

JAUTRUS LIETUVIŲ LIAUDIES DAINOMS...

Prieš 10 metų viešumoje pasirodžiusį kompozitorų Algį Bražinską Vilniuje leidžiamame rugsėjo mėn. JAUNIMO GRETŲ žurnale

IŠ KITOS PUSĖS...

Trys visuomenininkai (du girdėti, trečias mažiau pasižymėjęs) spalio 16 d. parašė laišką Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybai, kuriame reikalauja griebtis iniciatyvos pakeisti Clevelando veiksmų konferencijos (1966 m. sausio 22 d.) nutarimus santykiavimo su okupuotos Lietuvos gyventojais klausimu. Esą, jie apsinikiną "privatus grupinius susitikimus" ir pan. Laiško autoriai nepalankią reakciją į tuos nutarimus patyrė Akademinių Skautų Sąjūdžio suvažiavime Michigane, Ateitininkų Sendraugių stovykloje Dainavoje, sportininkų suvažiavime Clevelande ir Santaros-Sviesos suvažiavime Tabor Farmoje.

Tų trijų vyrų nuomone -- jie sakosi buvę dar igalioji pasirašyti kitų asmenų -- veiksmų paskelbtos normos "užkerta kelią Lietuvos laisvės reikalui naudingai šantykiauti su okupuotos Lietuvos žmonėmis."

Šitas paskutinis sakiny mane paskatino pažūrėti į visą problemą iš kitos pusės. Nereikia turėti plačią vaizduotę, kad prileidus sekanti atsitikimą.

Sužadinti savo ligšioliniu "naivumu", veiksniai paskelbia naują "manifestą", kviečiantį į laisvinimo darbą tuos tris visuomenininkus. Aprūpinti reikalingais įgaliojimais ir platesnės visuomenės simpatijom, tie kreipiasi į pirmą iš Lietuvos atvažiavusį pareigūną:

"Drauge, mes norėtumėm su pačiu naudingai santykiauti Lietuvos laisvės reikalui".

Nustebęs pareigūnas greičiausiai atsakytų: "Ponai, Lietuva dabar yra laisvesnė negu kada nors buvo. Jei tačiau jūs dar norėtumėt šiuo klausimu intymiau pasikalbėti, surašykite asmens žinias visų jų savo krašto gyventojų, kurie norėtų šį klausimą dar diskutuoti. Tą sąrašą, lygiai kaip ir pavardes visų sovietinės Lietuvos pareigūnų, kurie, jūsų nuomone, norėtų su jumis santykiauti, nusivežkite į Maskvą".

Kad premija už tokį "naudingą santykiavimą" būtų kai kuriems jo dalyviams ilgesnis nemokamas pragyvenimas Liubliankos viešbutyje, jis galutau ir nepasakytų. (vm)

pasakoja, kad jis gimęs ir augęs Dzūkijoje (Mizerių kaime, Alytaus raj., prie Nemuno), kad jis "be galo jautrus lietuvių liaudies ir ypač dzūkų melodikai... Jo dainos giles ir be galo lietuviškos, kas mūsų kosmopolitiniame amžiuje, kai iš eterio nuolat girdime viso pasaulio triukšmą, ne taip lengvai pasiekiamas... buvo susidomėjęs džazinio charakterio ritmika, tačiau... vėl grįžo prie tikrosios savo kūrybos versmės". (ELTA)

GAMINS SPALVINĮ STORĄ STIKLĄ

Lietuvoje yra keletas gerai pasireikusių vitražo (spalvinio stiklo) dailininkų. Jų darbais papuoštas ir rusų paviljonas Montrealyje.

Jau kuris metas tie dailininkai skundžiasi, kad jiems labai stinga medžiagos -- spalvinio stiklo. Tokio stiklo šiek tiek gamina tik Beriozovkos (Lydos rajono, prie Gudijos priskirtoje srityje) stiklo fabrikėlis, tam reikalui nepritaikytas. Ten spalvinio stiklo pagamina mažai ir tik keleto pagrindinių spalvų.

Dabar dailininkai susilaukė geros žinios: pertvarkomas stiklo fabrikas Vilniuje ir pritaikomas gaminti spalviniam stiklui. Žada pagaminti net apie 300 tonų tokio stiklo per metus (daugiau, negu dailininkams reikia) ir spalvų būsių net 30. Vilniškiai vitražininkai šiuo metu yra linkę naudoti storą spalvinį stiklą. Jų vitražai sudaryti iš stambių stiklo luitų. Tad ir fabrikas numato gaminti luitinį stiklą, iki 250 milimetrų (beveik 10 colių) storio. (ELTA)

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoje modernioje

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uqalt Import. Brandy ... 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old 86 proof. Whiskey ... 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy ... 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA New York State Champ. ... Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine ... 5th — \$0.98

6. May Wine Imported From Germany ... 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVAThe Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina;
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Komunistinės propagandos įrankis

Lietuvių spaudoje pasirodę straipsniai ir komentarai Diržinskaitės-Piljušenko klausimu rodo, jog visuomenėje į tai nežiūrima pro pirštus. Baltic Appeal to the United Nations (BATUN) vadovybė taip pat paskleidė memorandumą, kuriame anglų kalboje analizuojami Sov. S-gos delegacijos atstovės pareiškimai, nesideriną su tarptautinio bendravimo papročiais ir principais. Jau vien iš jos pareiškimų apie moterų "lygias teises" Sov. Sąjungoje matosi, kad toje atstovėje glūdi šaltas, jokio savarankumo neturintis Sov. Sąjungos komunistinės propagandos ruporas.

Kaip gi kitaip suprasi jos pareiškimą, kuriame ji tvirtina esanti Sov. Sąjungos delegacijos narys, kartu reprezentuojas vieną iš penkiolikos "suvereninių respublikų" -- Lietuvos socialistinę sovietų respubliką.

Pagal BATUN memorandumą, Diržinskaitė nebuvo leista tokio pareiškimo padaryti iš JTO pilnaties sesijos rostrumo, nes tai būtų sukėlę gražaus juoko kitų delegacijų tarpe. Dar nebuvo atsitikimo, kad delegatas atstovautų dvi "suverenines" valstybes... Be abejo, toks dvigubas atstovavimas painus ir pačiai delegatei, nes kas gi gali žinoti, kokių ir kieno suverenitetą ji turi galvoje sakydama, jog "mūsų šalyje" vyksta tai ir tai, laimėta tas ir tas...

Norėdama būti Lietuvos atstove, ji būtų turėjusi viešai sutikti su Rumunijos užsienių reikalų viceministeriu Mircea Malitza, kurs JTO forume reikalavo atitraukti svetimas kariuomenes iš visų Europos valstybių. Taigi, Diržinskaitė privalėjo prašyti balso ir, pritariant tam rumuno pareiškimui, pareikalauti, kad ir iš Lietuvos būtų atitraukta Sov. S-gos kariuomenė ir visa komunistų įstatyta administracija.

Bet kur tau! Vietoj to, vienoj iš komisijų ji pradėjo aiškinti apie moterų teises Sov. S-goj, užsimerkdama prieš visus pasauliui gerai žinomus faktus, jog tos "teisės" tai yra moters pažemėjimas, koks tik gali būti įsivaizduojamas komunistų kolonialinėj imperijoje.

Dėl to ir dėl visų kitų Diržinskaitės išsišokimų svarbu, kad tiek JAV, tiek ir visų kitų laisvų valstybių delegacijos žinotų, jog tokie tarptautinių santykių raidoje negirdėti pokštai tylomis praeiti negali.

Protesto laiškais privalo būti užversta JAV ambasadoriaus A. Goldbergo įstaiga, rimtai paruošti mūsų veiksmų memorandumai privalėtų kuo greičiausiai pasiekti visas delegacijas.

Vėlinių Dienos proga prisimenami ir pagerbiami visi mirusieji Lietuvių Fondo nariai. Nuotraukoje matome mirusiųjų LF narių albumą, kuriame iki 1967.X.25 yra įrašyta 191 miręs Fondo narys. Mirusiųjų narių bendras įnašas yra \$38,487.47, kas sudaro beveik 10% viso fondo pagrindinio kapitalo, kuris šiuo metu siekia virš 380 tūkst. dol. Iki šio Lietuvos lietuviškiems reikalingas fondas davė 20 tūkst. dol. Šiais metais tam tikslui fondas paskyrė taip pat 20 tūkst. dol.

ŽUVUSIŲJŲ PAGERBIMAS

JONAS MIŠKINIS

Kiekviena tauta turi savo mirusiųjų pagerbimo papročius. Lietuviai mirusius susikaupe gerbia, kai rudėnį ima kristi pageltę medžių lapai ir sodrus lietus vilgo pajudusią žemę.

Vėlinių vakarą Lietuvoje viso krašto kapinėse sužibavo milijonai žvakutėlių. Kaimo ir miestų gyventojai, atitrūkę nuo kasdieninio darbo, būriais traukė į mirusiųjų amžinojo poilsio vietą atiduoti tinkamos pagarbos mirusiems ir maldos, su jais pabendrauti.

Kiekvienas kapas būdavo rūpestingų rankų papuoštas rudens gėlėmis, žaliomis eglių šakomis, vainikais ir nusagstytas mirgančiomis žvakutėmis. Net ir nežinomųjų kapai geros valios žmonių buvo gražiai puošiami, nes tą ramybės vakarą tatau buvo kiekvieno didi pareiga amžinybės išėjusiems draugams.

Vėlinės sugrąžina d a v o kiekvieno užkietėjusią širdį. Čia lyg atsiverdavo žmogaus siela ir širdis, ieškodama paguodos ir nusiramimo. Giliam susikaupime lyg išnyksta blogi sumanymai bei neapykanta, o jų vietoje nors trumpą laiką gyvena gerosios žmogaus savybės!

Be bendrųjų pažįstamų, artimųjų bei giminių kapų,

gausiai lankomi žuvusiųjų už Tėvynės laisvę ir mirusių karių kapai. Čia visus gaubdavo nepaprasta rimtis ir susikaupimas. Žuvusiųjų dėl Tėvynės primindavo, kaip jie audringais vakarais budėjo prie Tėvynės sienų ir savo jaunomis krūtinėmis dengė besiveržiantį grobuonišką priešą. Jie saugojo mūsų tautą ir šventai ją pamilo. Ar jie žinojo, ar tikėjo, kad kiti ateis prie jų kapų pasiklausyti amžių šventos kalbos? Nežinia! Jie jautė pamilę Tėvynę, atnešę ant jos aukuro savo brangiausią turtą — gyvybę.

Ir kai stovėjom prie šių didvyrių kapų, neįsivaizduojame mirties alsavimo. Visur tylo, bet ir paslaptis, gyvena... Žmogus stovėdamas prie jų kapų pajunta tikrąją gyvenimo prasmę, pasidaro aiški Tėvynės meilės idėja. Todėl tylia malda kiekvienas susiriša su brangiausiais Tėvynės vyrais ir sustiprina save jų nepaprastos ir tikros Tėvynės meilės pavyzdžiais.

Lietuvoje yra daug bendrųjų kapų, kuriuose ilsisi visiems lietuviams lygiai brangūs asmenys. O tų kapų pilni Lietuvos laukai ir

miškai. Visiems vienodai brangūs kapai tūno šiuo metu apaugę piktžolėmis. Tai knygnešių, tautos veikėjų ir žuvusių kovoję dėl Lietuvos laisvės partizanų kapai.

Kiekvienais metais prie gražiai apšviesto karių paminklo Kaune būdavo laikomos gedulingos pamaldos, kuriose dalyvaudavo kariuomenės vadovybė, daug aukštųjų valstybės pareigūnų, karininkų ir tūkstančiai kauniečių susirinkusių į pamaldas. Pamaldų apeigas transliuodavo per radiją visam kraštui.

Dariaus ir Girėno mauzoliejus taip pat būdavo gražiai papuoštas gėlėmis ir apšviestas žvakutėmis.

Karių paminklas kapinėse ir nežinomojo Kareivio kapas Karo Muziejaus sodelyje buvo papuošiami vainikais, gražiu simboliu paveikslu ir iliuminuoti. Aukure degdavo ugnis. Šią vietą didžiu susikaupimu aplankydavo ir pagerbdavo minios žmonių.

Mūsų įžymiųjų mokslo bei visuomenės veikėjų kapai taip pat sutraukdavo daug žmonių. Visi susikaupe į giliai rimtą atiduodavo jiems pagarbą.

Gyvendami svetur, negalime tų kapų lankyti. Lankydami savo artimųjų am-

žino poilsio vietas, nepamirškime prisiminti ir anų brangių kapų, tų pilkais, kukliais kryžiais ar grantių paminklais papuoštų. Šiandien prie jų mes neturime galimybės nueiti, bet niekas negali sustabdyti jiems skirtų minčių.

Mintis apie mirtį žmogų moko gyvenimo meilės ir išminties. Ir to mums reikia mokytis. Juk niekas nežino, kada nutruks gyvenimo siūlas. Dėlto žuvusiųjų prisiminimas mus skatina mesti šalin visa tai, kas nenaudinga, kas menka ir nedora, o imtis bendro darbo, kurio vaisiais galėtų naudotis kartų kartos.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

J. BAKIS. Mergaitė su knyga (Švėnas)

PO DVIDEŠIMT METŲ

BENEDIKTAS ZABIELA

(5)

Lyg sugėdintas šuo Algis nuėjo.

— Dabar juk matai koks jis, aš tau pasakojau seniai. Gal tu man netikėjai? Pažiūrėk jį dar iš Lietuvos, — lyg išmoktą maldą atpylė Vidas. Tą vakarą praleido abu kartu, net buvo nuėję į denį. Tik palapinė pasinaudoti neteko, nes šį sykį buvo užėmę dvi porėles latvių.

Laivui įplaukus į Sueso kanalą, keleiviai mėtėsi iš vienos denio pusės į kitą. Čia matė arabų ilgais rūbais šaukiantį "Haba, haba"! Kitur kareivį jojantį ant kupranugario zovada! Danutės su Algiu santykiai buvo dar šaltoki. Kiekviena proga ji primindavo jam latvaitę. "Bet kur dingio Vidas?" — galvojo ji. O taip ji norėjo, rodydama dėmesį Vidui, erzinti Algį. Vidui gi atrodė, kad visa laivo minia žino apie jo atleidimą iš policijos pareigų, vien apie tai ir tekalo. O kol kalbos aprims, jis nusprendė niekur nesirodyti. Algis Danutės priekaisčius priėmė paprastai. "Aha" — kalbėjo jos — "jūs stovykloje nenorėjote į mus žiūrėti, pas vokietaites bėgiojote, dabar atsiimsite savo!"

★

Po dvidešimt aštuonių dienų kelionės laivu pirmasis DP transportas pasiekė Australijos krantus — Fremantle uostą. Autobusais nuvežti į Pertho priemiestį Karakata ir apgyvendinti kariškoj stovykloj jautėsi gerai. Tik australiška saulė atrodė keista. Iš ryto greit pakyla ir pa-

kimba virš galvos. Pakabėjus visą dieną, nukrenta beveik į tą pačią vietą, iš kur pakilo. Klykiantys ilgais snapais paukščiai. Dideli sudžiuvę medžiai. Sausa pabalusi žolė darė sunkų įspūdį ir slegiančią nuotaiką. Miesto ir priemiesčio namai buvo erdvūs, gražūs, kas liudijo gyvenimą esant ne tik įmanomą, net gerą.

Saulei leidžiantis Algis su Danute išėjo pasivaikščioti. Lyg numatydami pataikė į didžiausį plotą naujai statomų namų. Vieni buvo jau baigiami, antri įpusėti, tretis buvo bepradėdami. Čia Danutė turėjo progos parodyti savo šeimininkės išmintį.

— Žiūrėk, — sakė ji Algiui, — šitas namas blogai išplanuotas: miegamasis prie gatvės, daug triukšmo, laiptai per statūs. O ano virtuvė permaža.

Apėję keliasdešimt, ties vienu sustoję gėrėjosi abu. Pro langus pažiūrėjo į vidų. Keletą kartų apėję aplink, paėję toliau, pažvelgę į namą, instinktyviai pažiūrėjo vienas kitam į akis.

— Eime namo, jau temsta, — patraukė už alkūnės Algi Danutė. Tik gerokai paėję suprato kaip toli buvo nuo stovyklos. Ir šalia kelio atsistojo pailsėti.

— O vistik keista ta australiška gamta, — kalbėjo Danutė.

— Kodėl?

— Todėl, kad nėra rasos.

— Hm, — numykė jis.

★

Algi pažadino Pertho vyrų klegesys:

— Broleli, broleli! — šaukė vienas pilna gerkle. — Ką mes matėm! Lietuviškos valstybinės degtinės pusbonkį lange! Ale, tikrai pusbonkis, užlakuotas su Vyčiu ant popierėlio. Kad nebūtų sekmadienis, būtume nupirkę.

— Velnio puspusbonkis! — susikeičė Algis: pusryčiai ir pietūs liko pramiegoti. Išbėgęs lauk žiūrėjo tai į laikrodį, tai į saulę, nei iš vieno ar antro negalėjo su-

prasti, kas teisybės. Reikėjo tikėti draugams.

Nuo pat pabėgimo iš Lietuvos Vidas nuo Algio buvo atskirtas pirmą sykį. Nors laive to labai pageidavo, patėkęs tarp latvių ir estų, jau rytojaus dieną pasigedo Algio. Pasijuto vienišas, niekam neįdomus ir nereikalingas. Nosis jau buvo sugijusi. Dypukams laivo įvykiai nebeįdomūs, nes tai pakeitė pirmieji Australijos žemyno įspūdžiai. Jis nusprendė vėl pasirodyti. Tą vakarą, kai Danutė su Algiu išėjo pasivaikščioti, Vidas niekaip negalėdamas jų surasti, nuėjo gulti anksti. Kitą dieną dypukai buvo vedami į netoliese esantį kiną. Vėl Algio sutikti neteko. Trečią vakarą kilo sąmyšis, nes rytojaus dieną turėjo išvykti į laivą tolimesnei kelionei.

Vėl autobusai, laivas, deniai ir guoliai.

— O, tu dar čia? — sušuko Danutė pamačiusi Vidą lipdama laiptais į denį. Paraudęs Vidas sumišo.

— Ieškojau tavęs, bėt negalėjau rasti, — teisinosi jis.

— Jeigu būtum ieškojęs kaip duonos, tikrai būtum radęs, — erzino jį.

Apėję laivo denį keletą sykų, pasidalinę įspūdžiais ir nauja labai demokratiška laivo tvarka, abu susėdo. Tik vėliau atėjo Algis. Danutė nieko neminėjo Algiui apie latvaitę. Užgirdusi jį smarkiai kosint, patarė nerūkyti arba nors sumažinti. "Kas gi čia?", — galvojo Vidas. Bet nuo Danutės nesitraukdamas sėdėjo, kol sūtemo ir ji atsiprausiusi abiejų, skundžiantis, kad šalta, dingio į laivo apačią, palikdama juos vienus. Buvę draugai sėdėjo neilgai, išsiskyrė neatsisveikinę.

Keletą parų laivo pasupti, dypukai anksti rytą atplaukė Philipo įlankon. Dar tekant saulei, maišėsi denyje tarp jūrininkų. Laivui priplaukus prie krantinės, rinkosi žmonių minia, kurią daugumojai sudarė seni emigrantai. Prie lietuvių prisistatęs klaipėdietis sakė: šišon bus gerai.

(Bus daugiau)

MUMS RAŠO

PEIKTINAS POLITINIS INTARPAS
MOKSLO VEIKALO APTARTYJE

J. JAKŠTAS

Malonu buvo atsiskleitus Dirvos 110 — 3 nr., 1967. X. 16 perskaityti redakcinį straipsnį "Reikėtų liautis", kur papeikiami mūsų spaudoje paleisti šmeižtai net garbingų ir bendruomenei nusipelnusių asmenų adresu. Po to mano dėmesį patraukė — kaip ir visuomet — B. Railos Akimirkos su straipsniu "Reikalingiausia knyga". Jau iš antraštės sumojau, kad čia bus mūsų prašmatnaus žodžio meistro ne koks politinis ar visuomeninio turinio straipsnis, bet daugiau mokslinis — kokio veikalo apžvalga. Neapsirikau.

Gražiai papasakota apie gyvą savos kalbos gramatikos reikalą "visiems dvasios spartuoliams ir tamsuoliams bei šviesuoliams" sic! Po ilgesnės įžangos sustota ties dabar Lietuvoje pradėta leisti kalbininkų kolektyvo Lietuvių Gramatika. Rodos, iš apžvalgininko būtų reikėję laukti apibūdinant Gramatikos turinį ir tuo būdu supažindinant skaitytojus lituanistiniu kūrinio. Bet vietoje to prasižiūša vis ta nelemtoji politika.

Iš tikrųjų, einama klystkeliais, kai prisimenant Staliną ir net prisipažįstant tapus "maloniai nustebintam" neradus jo vardo veikalo prakalboje. Nustebimas būtų vietoje, jei Gramatika būtų spausdinta prieš 1953 m. Bet taip nėra ir todėl autoriaus kalba apie nustebimą yra šūvis pro šalį. Juk labai senai Stalinas ir jo laikmetis, apšauktas "asmens kultu" vardu, pasmerkti iš aukščiausios sovietinės valstybės tribūnos. Tiesiog pasityčiojimas iš mūsų kalbininkų ir dar ne vietoje ta kalba apie Staliną.

Kas kita B. Railos užsimintas Leninas. Jis dar palieka dievaitis ir cituojamas leidiniuose kur reikia ir nereikia. Jis pripažįstamas didelis autoritetas istorijos bei visuomenės moksluose (Kaip ir jo mokytojas K. Marksas ir kiek mažesnis Fr. Engelsas). Ar kituose moksluose pvz., kalbos, jis ir autoritetu prisimenamas, tektų dar įrodyti. Kai to nedaroma, tai mūsų žurnalisto užuomina apie Leniną palieka vien retorika, pasiekusi viršūnės net klausiamame sakinyje: "Nejaugi ir Leninas nebūtų didžiausias Lietuvos reikalų ir lietuvių kalbos žinovas?"

Mūsų uolusis laikraštininkas iškrypsta iš žurnalistinio kelio, kai su dviem minėtomis didelėmis praeities politinio horizonto figūromis gretina du platesni visuomenei nežinomi Leningrado mokslininkus.

Drastiška, metafora, kai pirmoji pora lyginama su stoties viršininkais, o antroji su iešmininkais! Juk tie du Leningrado profesoriai, Matusevič ir Zinder, yra, matyti, mokslininkai filologai, fonetikos specialistai. Iš mūsų Gramatikos autorių dėkojimo jiems už pagalbą fonetikos skyrių rašant ir dar atliekant eksperimentus galima spręsti, jog jų esama ne vien teoretikų, bet dar ir eksperimentininkų, t. y. tiriančių kalbas, jų garsus laboratorinėmis priemonėmis. Matyti, ten, kaip ir čia Amerikoje šiame elektroniniame amžiuje kalbos studijuojamos ne vien tik auditorijose, bet ir laboratorijose. Laboratoriniai eksperimentai ypač praverčia garsų (fonetikos) mokslui ir todėl lietuvių mokslininkai konsultavo Leningrado profesorius ir gal net atliko eksperimentus su savo kalbos garsais to universiteto laboratorijose. Tai vis rimti mokslo reikalai, todėl be reikalo priekaištaujama Gramatikos redaktoriui ir fonetikos skyriaus autorei.

Perskaičius čia pat užkabinto Chaimo Lemcheno pavardę, iškilo mano atmintyje labai senas ir išpūdin-gas vaizdelis.

Tai buvo 1923-24 mokslo metais Kauno universitete, kai mes humanitarai (ir kiti studentai) eidavome klausyti prof. J. Jablonskio lietuvių kalbos paskaitų į jo butą prie Seimo rūmų. Rinkdavomės į nemažą Jablonskio paskaitoms įrengtą auditoriją, nes jis, reumatizmo prie krėslo pririnkintas, negalėjo vykti į universitetą. Ne tiek senelis mus mokė, kiek barė dėl nemokėjimo lietuvių kalbos ir sielodamasis kalbėjo, kaip mūsų "inteligentai" (jo pašiepiamai tartas žodis) tą kalbą doko savo raštuose. Jis mus temokė savo taisyklinga barama kalba. Kartais pašaukdavo vieną kitą studentą prie lentos, duodavo kai ką parašyti, žodžius sukirčiuoti ir šį bei tą paaiškinti. Kartą iššaukė mažą, jauną juodbruvį studentėlį, padiktavo jam kažką, paklausinėjo ir gavo iš jo labai gerus atsakymus. Įbėdė profesorius į jį akis ir čia pat pakeltu balsu prasi-tarė "A Tamsta žydas!" Lyg susigėdinęs studentėlis nedrąsiai atsakė "Taip". Susijaudinęs profesorius kreipėsi į didelę auditoriją ir gėdino mus studentus lietuvių to žydelio pavyzdžiu, kad mes nemokam savo kalbos, šis pavyzdinis lietuvių kalbos mokovas studentas buvo Chaimas Lemchenas. Spėju, kad tai bus tas pats,

AKIMIRKOS

Kaip A. Juodvalkiorašinyje apie krepšininkų kelyne, taip J. Jakšto pastabose Lietuvių Kalbos Gramatikos klausimu atsiskleidžia ta pati maždaug tautinė mūsų būdo savybė: lietuviai dar supranta ir šiek tiek mėgsta humorą (ypač kai jis jų tiesiogiai neliečia), bet labai neimlūs ironijai, satyrai, sarkazmui ir panašioms minties išreiškimo formoms.

Kadangi lietuviai dažniausia mėgsta dėtis esą rimti, tai žiūri į viską rimtai. Raštas jiems turi būti tik rimtas, tiesus, moksliškas, sausas, kiek galima proziškesnis ir nuobodesnis. Taip žiūrėjo į mano rašinį apie Gramatiką ir J. Jakštas, už ką jį turėčiau pagirti, kaip rimtą ir tipišką lietuviško būdo atstovą.

Deja, mano "akimirka" apie Gramatiką nesiekė tikslo būti visuomeniniu ar moksliniu straipsniu ar leisti į dalykinę ano veikalo kritiką (kur nei vienos, nei penkių "akimirkų" ne-užtektų). Tai buvo tik Gramatikos skaitytojo ir vartotojo išpūdziai, kurių tik Tamsta nori požiūriu: politiniu, visuomeniniu, dvasiniu, tautiniu ir protarpiais kalbiniu (tos "akimirkos" tęsinys buvo Dirvoje idėtas vėliau apie "lašelius iš marių").

Bet kad tikrai aplinkybės man ir toliau neleisdžia išbėgti iš ironijos ir satyros plotmių!

kurį mini B. Raila, nes girdėjau jį buvus priglaustą vokiečių metu valstybiniam Vilniaus archyve ir išvengus jo tautiečių ištikiosio holokausto.

Tad šitas Chaimas Lemchenas, kuris jau prieš 43 metus mūsų didžiojo ir reiklaus kalbininko buvo parodytas didelei auditorijai prašmatnaus lietuvių kalbos moko pavyzdžiu, tikrai neužsitarnavo būti įtrauktas lyg paniekinamai į "kilmingesnius plačiosios tėvynės ekspertus".

Daug kas mums nepatinka, kas mūsų Tėvynėje daroma ir kuriama, nes mes žiūrime iš kito pasaulio ir turime skirtingus vertinimo kriterijus. Bet kritikauti turime rimtai, daiktiskai, o ne šiaip pinti įmantrias frazes skaitytojų išpūdziams gaudyti. Tokia kritika neveda į tikslą. Mokslinei kūrybai dera ir mokslinė kritika.

NORS PERSIPLĖŠK!

Pagal Jakštą, savo "drastiškom metaforom" aš nueinu klystkeliais. Iškrypstu iš "žurnalistinio kelio", kai ironizuojau apie Staliną ir Leniną. Nepagerbiu Leningrado profesorius Matusevič ir Zinder įnašų lietuvių kalbos fonetikai aiškinti. "Pinu įmantrias frazes" net apie tokią gabų lietuvių kalbos mokovą, kaip Chaimas Lemchenas.

O J. Jakštas gina ir Lenino vardą, ne vietoje panaudotą, ir rusus iš Leningrado, ir Ch. Lemcheną, Gramatikos leidyklos redaktorių-politruką. Mat, "mokslinei kūrybai dera ir mokslinė kritika"...

Atsiprašau, ne būtina! Sovietinėje "mokslinėje kūryboje" yra tiek įvairių kitokių priemaišų, kad jos nenusipelnos "mokslinės kritikos", o dažnai tik ironijos ar sarkazmo.

Man atsitiktinai irgi buvo žinoma, kad Stalino jau nebėra ir jo asmenybės kulto atsisakyta. Bet neišnyko, tik iš kapų prisikėlė dar šventesnis Lenino kultas. Ir kaip anksčiau pirmasis, taip dabar pastarasis daugelyje veiklų vis tebekeliamas kaip neginčijamas įvairių mokslų autoritetas. J. Jakštui turbūt žinoma, kaip įvairiausiose sovietinėje Lietuvoje paruoštuose veikaluose ramstomasi Lenino frazėmis, kaip anksčiau Stalino, o po jo Chruščiovo, — ir taip kalbant ne tik apie politiką ir ideologiją, bet ir apie kultūrą, meną, istoriją ir bet ką, taikant tatau ir Lietuvai. Būtų keista maloniai nenustebti, kad Gramatikos prakalboje būtų autoritetų šį kartą nebesisirodė.

Nepajėgiu justi nieko drastiško metaforoje, kad Stalinas ir Leninas pavadinti "stoties viršininkais", o Leningrado profesoriai tik "iešmininkais". Negi kitaip kada buvo bolševikinėje santvarkoje? Nejaugi ir Jakštui atrodo nejuokinga, — tiesą sakant, ar ne atrodo labai tragiška, — kad šiandien ir lietuvių kalbos fonetikai aptarti reikia Leningrado profesorius tautos, kurie kažin ar lietuviškai nors kiek moka?

Jakštui atrodo, kad "tai vis rimti mokslo reikalai". Man tokia aplinkybė yra visiškai nerimta ir vedanti prie

BRONYS RAILA

to, kad vieną dieną rusai ar žydai a la Matusevič ir Zinder gal užsimanys mums parašyti ir sovietinės lietuvių kalbos gramatiką. Ot ir bus "laboratorija"...

Chaimą Lemcheną, dabartinį šios Gramatikos leidimo redaktorių, ir aš kadaise pažinau iš matymo ir girdėjau jį gerai mokėjus lietuviškai. Bet nesu girdėjęs apie jo kokius stambesnius ir reikšmingus lietuvių kalbos mokslo darbus. Malonu, kad Jakštas dabar primena to prof. J. Jablonskio studento gabumus, liudija jo darbštumą ir girtina nuo mano "paniekinimų", kurių aš jam visai ne nereiškiau. Tik su humoru pastebėjau, kad lietuvių kalbos garsai vis dėlto, kaip natūralu, labiau turėtų būti savilietuvio filologo, o ne žydo ar ruso ausiai.

Pagaliau, — kur gi fonetikos laboratorija Vilniaus Universitete, jeigu sovietinis mokslas Lietuvoje dabar taip toli prašokęs buržuazinius laikus?...

Šiaipjau, esu nuoširdžiai dėkingas J. Jakštui už jo dėmesį mano rašiniui apie Gramatiką ir už rimto žmogaus sugestijas pakoreguoti mano ydingą stilių, toną ir jauseną vertinant sovietines knygas, iš kurių kaip tik ši Gramatika man atrodė pati vertingiausia. Gavau išpūdį, kad turbūt netrukus mūsų rimti istorikai, gindami Sovietijos mokslininkų garbę ir orumą, nebeis ramiai mums net pro ašaras nusišypsoti.

Bet dar yra kiek vil-ties. Štai šių metų lite-

ratūrinė premija paskirta Antanui Gustaičiui — už homorą, satyras, ironijas, sarkazmus, net ir antisovietinius!

Gal ir man dar kada teks proga ginti J. Jakšto garbę ir mokslinį orumą kai sovietiniai istorikai ir NKVD stilistai nepagarbiai užsipuls jo istorinius rašinius už tai, kad jie persunkti feodalizmo, kapitalizmo, nacionalizmo ir klerikalizmo idėjomis beiktomis atgyvenomis.

Bet neginsiu, — tik dar jam priminsiu, kad "mokslinei kūrybai dera ir mokslinė kritika" — idomų ir svarbų dėsnių, kurio ligšiol aš nežinojau. Man anksčiau atrodydavo, kad kažkaip la biau mokslinei studijai dera kūrybinė kritika. Šiaip ar taip, prašau vis dėlto nors truputį užjausti ir keblią mano kūrybinę situaciją.

Juk jau nebe pirmą kartą vienas puola mane už per daug palankią ir sovietams per daug patikaujančią liniją, o kitas priduriamas — už "tiesiog pasityčiojimą ir dar ne vietoje" iš mūsų kalbininkų ir iš bolševizmo šventųjų, už klystkelius, drastiškumą ir neprideramą nepagarbą bolševikiniam Rusijos mokslininkams!...

Kas gi man daryti: — persiplėšti, perpus persipiauti, ar pasikarti? Vienintelis laidas dar gyvam išsilaikyti gal ir bėpaleika tik ironija su satyra...

VIETOJ LIUTŲ — KIAULĖS...

Vilniaus cirkas (veikias jau 26 metai), neturi lūty, tigrų ar kitų nevietinės kilmės gyvulių atliekamų numerių. Bet neseniai, lankdamasis Suomijoje, šis cirkas atkreipė į save dėmesį neįprastiniu — mokytojų kiauilių — vaidinimu. Kiaulės moko ir jų pasirodymui vadovauja Vladislava Variakojiene. (E)

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%
ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%
ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-7; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4³/₄% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgimais terminais ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Lietuvos Diplomatinijos Šefą Romoje aplankius

EMILIJĄ ČEKIENĘ

Roma mums gerai žinoma, dažnai minima ir kitu lietuviškuoju atveju, nes ten gražioje miesto dalyje, tarp kitų tautų ambasadų, gyvena ir Lietuvos Diplomatinijos Šefas Stasys Lozoraitis, kuris aktualiais šių dienų politiniais klausimais plačiau Dirvoje pasisakė š.m. spalio 2 d. laidoje, pabrėždamas, jog mūsų visų uždavinys tebėra palaikyti svetimųjų viešojoje nuomonėje sovietų padaryto Lietuvos smurto supratimą, kelti mūsų balsą už to smurto atitaisymą, nuolat priminti, kad lietuvių tauta nenustoja siekti nepriklausomybės. Jis taip pat užakcentavo, kad Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 m. sukaktį laisvajam pasaulyje turime paminėti vieningai ir iškilmingai, visoms organizacijoms kartu nustatius programą.

Čia paminėtinas ir Diplomatinijos Šefo dešinioji darbo ranka, jo sekretorius Kazys Lozoraitis, kruopščiai tvarkąs Atstovybės raštus ir archyvus, kurie užima net kelis kambarius. Jis, jaunesnysis p. Lozoraičių sūnus, ligi šiol viešai nesireiškęs, mane nustebino ne tik tarptautinės politikos sekimu, bet ir lietuviško laisvojo ir pavergto pasaulio įvykių bei veiklos žinojimu ir sveiku kritišku žvilgsniu į juos.

Be to, jis kasdien kalba per Vatikano lietuvišką radijo valandą į Lietuvą. Ši lietuviška valandėlė naudojama kasdien 17 minučių ir religinė programa sekmadieniais tęsiasi 30 min. Radijo programų vedėjas yra kun. V. Kazlauskas, talkinantis monsj. K. Razminui, kun. V. Delininkaičiui ir K. Lozoraičiui. Valandėlė teikia pavergtiesiems lietuviams informacijas apie religiją, laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimą bei veiklą. Net iš Sibiro grįžęs pasakojo, kad vidunaktį girdėdavęs ir keldavęs klausyti lietuviško gimtojo žodžio toli nuo tėvynės atskirtas.

Yra ir kita lietuvių ra-

dijo valandėlė Romoje, kuriai vadovauja dr. J. Gailius jau 15 metų. Ši toji tęsiasi 20 min. kasdien ir yra varžoma, nes tenka perduoti italų tarptautinės žinios ir komentarai iš lietuviško taško, šalia lietuviško gyvenimo žinių.

Grįžtant prie Diplomatinijos Šefo rezidencijos tenka apgailestauti, kad naujas savininkas nupirkęs tą namą atsakė būta, kurio net keletą kambarių užima Lietuvos Atstovybės archyvai.

Nei vieni namai, nei vienas kultūrinis židinys, nei viena Atstovybė neapsieina be moters sieklos. Amerikoje net kandidatams į prezidentus nėra vilties laimėti, jei yra nevedęs ar našlys. Todėl kalbant apie moterų reprezentaciją, kaip neeilinę asmenybę tenka paminėti p. Vincen-tą Lozoraitienę, eilę metų atstovavusią lietuves moteris nepriklausomoj tėvynėj ir užsienyje.

Baigusi pedagoginius mokslus Petrapilyje ir grįžusi į tėvynę, aktyviai įsijungė į vispasiš-ką nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbą. Ji buvo moterų žurnalo "Motina ir Vaikas" ir "Moteris ir Pasaulis" pirmųjų iniciatorių ir juose aktyviai bendradarbiavo. Tie žurnalaiėjo iki bolševikų okupacijos. Būdama taip pat viena iš aktyviausių Lietuvos moterų organizatorių, V. Lozoraitienė, aprašydama 1937 m. gruodžio 10-12 d.d. įvykusį Kaune 2-ji lietuvių moterų suvažiavimą, pabrėžė:

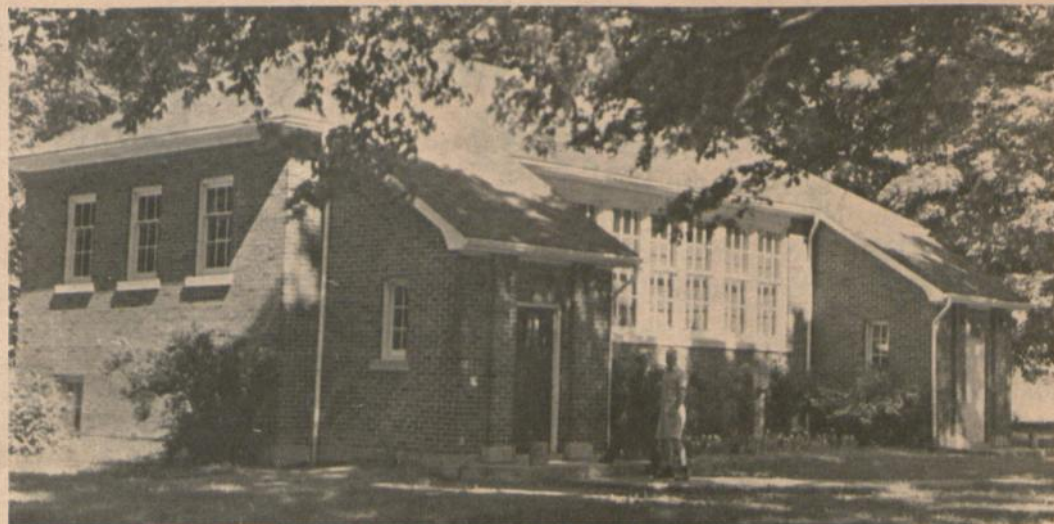
"Šitas suvažiavimas buvo suauktas paminėti 1-ji lietuvių moterų suvažiavimą prieš 30 m. Kaune 1907 m. Seniai jau bematėm tokio darnumo, tokios drausmės moterų tarpe, kokia viešpatavo šitame suvažiavime. Jis sujungė visų pažiūrų moteris ir įrodė, kad, nežilurint savo politinių ar religinių skirtingų nusistatymų, jos turi bendrų interesų, bendrų idėjų, bendrų tikslų, kurie ir jungia jas į vieną didelį būrį, atranda bendrą kalbą, bendrą rūpestį.

Tai grynai bendri lietuvių moterų, o kartu ir visos tautos reikalai. Tai rūpesčiai tautos laisvės gyvenimu, patriotizmo kėlimu, tautos sveikatin-gumu, ekonomiškų jos stiprinimu, profesinių laimėjimų siekimu ir jauniosios kartos pilnutiniu ugdymu" (Moteris ir Pasaulis, 1937 m. gruodžio mėn.).

V. Lozoraitienės visuomeninė veikla yra labai plati ir neįmanoma apibūdinti šiuo trumpu rašinėliu. Čia paminėsiu jos didelį įnašą Lietuvos Moterų Taryboje, kurios veikla itin gyvai reiškesi bei konkrečių laimėjimų pasiekė V. Lozoraitienė pirmininkaujant 1934-38 m. Moterų Tarybos valdyba stebėjo nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, rūpino-si moterų reikalais ir esant reikalui reaguodavo rašydama vyriausybei memorandumus bei pageidavimus, pav., kad mergaičių gimnazijose vadovavimas būtų moterų rankose, kad kino filmų tinkamumą jaunimui nustatymo komisijose dalyvautų ir moterų atstovė pedagogė, sušaukė moterų kongresą išrūpino radijo valandėlę moterų klausimams nagrinėti kas savaitę, pradėjo leisti aukščiau minėtą "Moteris ir Pasaulis" žurnalą, išpopuliarino Lietuvoje motinos dieną, kuri iki to laiko buvo švenčiama tik mokyklose.

Jai vadovaujant Moterų Taryba sukėlė 20 tūkstančių litų, kurie įgalino savo veiklą plėsti įvairiose srityse: įsteigė savo klubą, skyrė kultūrinės premijas, leido minėtą žurnalą, rėmė kitas moterų organizacijas, įsteigė savo biblioteką, rėmė net šalpos reikalingus tautiečius, užmezgė ryšius su kitų kraštų lietuviėmis ir svetimtaučių moterų veikla populiariant per jas Lietuvos vardą tų kraštų spaudoje ir t.t.

Ir dabar V. Lozoraitienė, nors toli nuo lietuviškų centrų gyvendama, nenutolo nuo jai taip artimų ir mielių tau-

Rodney (Kanadoje) Lietuvių Klubo namai

J. Gaižučio nuotrauka

Rodney Lietuvių Klubo valdyba. Sėdi iš kairės: A. Kojelaitis, pirm. J. Rastapkevičius, H. Jasinskas. Stovi: M. Keresėvičius ir Pt. Jocy.

RODNEY LIETUVIŲ KLUBAS NUOSAVUOSE NAMUOSE

JAUČIASI KAIP
NAMUOSE...

Spalio 21 d., lietuviška vyti, karalienės Elizabetos paveikslu ir klevo lapais papuoštoje salėje, įvyko Rodney lietuvių klubo namų iškilmingas atidarymas. Namų pašventinimo pareigas atliko kun. Pacevičius. Po to sekė vaišės, sveikinimų kalbos ir meninė dalis. Vaišėse dalyvavo, be vietinių lietuvių ir jų svečių, nemažas būrelis Kanados vietinės valdžios atstovų, kaip county pirmininkas, policijos vadas, vietinio, anglų kalba, laikraščio leidėjas ir redaktorius, advokatas, traktorių pardavėjas ir kt.

Vakaro programai vadovavo Vincas Ignaitis. Programą vedė anglų kalba, ir beveik visi kalbėtojai nors pora žodžių stengėsi pasakyti angliskai. Be sveikintojų ir kalbėtojų iš vyriausybės pusės dar sveikino inž. J. Gaižutis Detroito lietuvių namų draugijos vardu, J. Gersenas Londono

lietuvių vardu, Jaunimo vardu angliskai sveikino G. Jocy ir šeštadienės mokyklos vardu N. Narbutaitė-lietuviškai.

Programa išpildė keturi jaunuoliai: Ed. Ciparas, H. Keresėvičius, N. Narbutaitė ir V. Jasinskas, padėklamuodami vieną eilėrašį angliskai, kitą lietuviškai. Pianinų paskambino Alg. Rastapkevičius ir duetą akordeonais pagrojo brolis ir sesutė Šiurkai.

Reikia pastebėti, kad ši mišri, gal net daugiau angliska programa, mums atsviams buvo sunkokai sukrantoma, bet jaunimui buvo daug prieinamesnė.

Šių namų įsigyjimo programa, Rodney apylinkės lietuvių užsitarnavo visai rimto ir garbingo pagyrimo. Jie būdami nors ir daugiau išblaškyti po kaimus, sugebėjo susiorganizuoti ir įsigyti tokį turtą, kurio net ir ne viena miestuose susitelkusi kolonija galėtų pavydėti.

Namų atidarymo iškilmėse dalyvavo virš šimtas asmenų. (j.g.)

"Jaučiuosi Lietuvoje savas, man čia patinka", pareiškė... F. Daškovas, rusų pramoginio laivo kapitonas, atostogaudamas Lietuvoje. (Tiesa, 1967/235.)

F. Daškovas atostogavo Lietuvoje ir pernai. Jo ryšys su Lietuva tik toks, kad laivas, kuriam jis vadovauja, pavadintas "LITVA". Laivas priklauso Odesos uostui ir vežioja ekskursijas Juodosios ir Viduržemio jūrų pakraščiais, tarp Odesos ir Marselio. Vardą atitinkamai išnaudoja: lietuvių studentų ansambliai nusiunčiami jo keleivių palinksminti, lietuviai jau mobilizuojami tam laivui išpuošti, o ir kapitonui atsirado nauja patraukli atostogavietė... Kapitonas su "Nemuno" ansambliu (kuris anksčiau buvo koncertavęs tame laive) buvo atkeliavęs net į Montrealį. (ELTA)

Akademino Skautų Sąjūdžio šią vasarą suruošta stovykla Kalifornijoje turėjo didelį pasisekimą. Į ją buvo atvykę skautai akademikai net iš tolimesnių vietovių, kaip Vladas Gedminas iš Worcester, Bronius Andriukaitis, Živilė Palilionaitė, Pijus Bielskus ir Jolanda Grigalaukaitė iš Chicagos. Nuotraukoje stovyklautojai keliai į kalną vėliavos pakėlimui. Albino Šeško nuotrauka

tinių darbų. Ji turi savo atskirą biblioteką, prenumeruoja daugybę žurnalų ir toliau seka pasaulio moterų judėjimą ir pati rašo spaudoje. Bibliotekos kambaryje kiekvieno atsilankiusio svečio ypatingą dėmesį patraukia lietuvių liaudies meno kūrinių kampe: lietuviškos lėlės, audiniai, juostos, o gintaro įvairiausių išdirbinių dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų ir pavergtos tėvynės.

Tai gražus pavyzdys kiekvienai lietuvei moteriai gyvenančiai laisvajame pasaulyje.

Meninę programą išpildė jaunuoliai, padėklamuodami eilėraščius angliskai ir lietuviškai. J. Gaižučio nuotrauka

MODERNI MERGAITĖ

Eglė Juodvalkytė

Moderniai mergaitėi, pasipuošusiai trumpu sijonu ir ilgais, kad ir ne visada savo plaukais, atsiranda daugiau painių klausimų ir problemų, negu jos sesutei augusiai prieš dešimtį metų.

Dabartinė dvylikmetė daug nusimano apie drabužius, kosmetiką, plaukų šukuosenas ir... berniukus. Bet dažnai kylančių moralinių ir sąžinės klausimų ji nepajėgia atsakyti. Visuomenė, mada stato vienus idealus, tėvai, šeima, bažnyčia visai kitus. Filmuose ir žurnaluose dažnai matydama ir skaitydama apie žemo morali-

nio lygio žmones, mergaitė nebesupranta kas yra teisinga. Ji pradeda rimtai abejoti tėvų autoritetu, daugiau pasitikėdama ir remdamasi skaitytomis knygomis.

Daugiau subrendusios ir vyresnės draugės daro didelę, nors dažnai ir nepalankią įtaką, ir jauna mergaitė praranda pusiausvyrą. Nuo tada ji tolyn, vis blogyn. Ji, norėdama pritaipyti prie savo būrelio draugų, norėdama būti jų priimta, privalo jų klausyti ir pasiduoti grupės valiai. Atsidūrusi prieš dilemą: klausyti tėvų ar klausyti draugų, ji visiškai pasidama nerasdama vyres-

nio draugo kuris su ja pakalbėtų rimtai, kaip su suaugusia, kuris ją suprastų, kuris atsakytų į jos klausimus, išsklaidytų abejones ir parodytų teisingą kelią. Jai tam pa reikalingas žmogus, kuris nesakytų jau, kad ji per jauna, nesuprantanti kas jai pakenks ar padės; kuris savo žodžius pagrįstu faktais, o ne pasakymu, kad vyresnis žmogus visada geriau žino -- "pasakiau, kad negali ir baigta". Juk toks pasakymas tikrai parodo, kad vyresnysis nežino kaip atsakyti į klausimą ir bijo tai jaunuolei parodyti.

Kiekviena jaunuolė, kuri pažįsta Stasį Ylą, ar yra kalbėjusi su juo, žino, kad jis yra vienas iš to nedidelio skaičiaus suaugusių, kurie gerai supranta jaunimą. Tačiau ne kiekviena lietuvaitė gali, kada reikalinga išskyla, važiuoti į Putnamą pakalbėti su kunigu Yla. Moderni mergaitė pirmą kartą 1964, ir dabar 1967 metais rado būdą susipažinti su savimi ir savo draugėmis, Stasio Ylos knygoje "Moderni mergaitė".

Žinoma, knyga negali atstoti akivaizdinio pastal kalbėjimo, nes nematai rašančio, nežinai ar jis nuoširdus ar ne, negali paklausti klausimo, kurio gal knygoje nerasi, negali ginčytis su knyga (nebent patinka vienpusiai argumentai), nes ji tiesioginiai su tavim vis dėlto negali kalbėti. Tačiau skaityti knygą gali kada nori -- dieną ar naktį, dabar ar vėliau. Gali atsiversti vieną kokią skyrelį ir jį gerai pergalvoti turėdama daugiau laiko. Pagaliau gali ant knygos supykėti ir ją sviesti į šalį jei nepatiko tas ką perskaičiau, o žmogų sviesti į šalį gerasiu atveju būtų sunku.

Ylos knyga yra nuoširdi ir tas nuoširdumas dvelkia iš kiekvieno sakinio kurį mergaitė perskaito. Bet, nors knyga yra nuoširdi, tai dar nereikia, kad ji yra gera. Ji turi būti dėta daug laiko, medžiagos rinkimo, bendradarbiavimo su tais žmonėmis apie kuriuos yra rašoma ir bendrai kalbant daug darbo. Šių sričių ribose tikrai nieko netrūksta "Moderniai mergaitėi".

Stasys Yla labai efektingai pradeda savoknygą. Jis nekalba apie mergaitę, lyg ne ji skaitytų jo knygą, bet kreipiasi tiesiog į tave. Šitoks asmeninis rašytojo stilius padeda mergaitėi "pasikalbėti" su juo. Mergina nebegaali iš tolo stebėti ir sakyti, kad autorius kreipiasi į kitas -- "tik ne į mane", bet turi pati save analizuoti. Autoriaus sakiniai rišasi sklandžiai, tik kartais dažnai pasikartojąs žodis tartum prašosi lietuviškesnio sinonimo (pavyzdžiui, "magazinas" -- žurnalas). Kartais tenka ir grįžti prie vieno ar kito žodžio ir išversti jį į anglų kalbą, kad tikroji prasmė paašklėtų.

Autorius yra labai gerai išsiskaitęs žmogus, naudoja daugybę pavyzdžių iš anglų, lietuvių ir vokiečių kalbos knygų.

Lietuvių skyrius Chicago tarptautinėje mugėje. Prie stalo budi Janina Ruibytė, dešinėje stovi Irena Gedgaudaitė.

Lietuvių bufetas mugėje turėjo didelį pasisekimą.

Dažnai duoda gerus ir blogus pavyzdžius imtus ir iš gyvenimo. Knyga yra labai įtikinanti, nėra tokių vietų kur autorius būtų tikrai paviršius palietęs -- anaipol, jis kiekvieną klausimą išnagrinėja pilnai ir tiksliai. Pirmam skyrely paminėjęs mergaites, į kurią jis kreipias, amžių (dvylika metų) leidžia jai augti ir bręsti natūraliai, neskaldydamas knygos į metų skiltis. Juk tikrai mergaitės gyvenime įvykiai neseką nustatyta tvarka -- neretai tas kas pagal knygą turėjo atsitikti einant dvyliktus metus, ištikrųjų atsitinka einant keturioliktus ir atvirkščiai.

Knygos pradžia skirta mergaitės besikeičiančiam akiračiui, jos sujauktam pasauliui. Pastebėtina, kad autorius ne vieną kartą primena, kad jaunuolė turi bandyti suprasti savo tėvus, netik laukti iš jų vienpusinio supratimo. Įdomu pastebėti, kad tie kurie nori suimti knygą perskaityti, be didelių aiškinimų ir pavyzdžių, gali tai padaryti skaitydami tik kurįsyv parašytus žodžius, kurie trumpai ir aiškiai pateikia autoriaus pagrindinę mintį. Pavyzdžiui:

Draugystė negali visko pateisinti.

Draugystė yra viena iš meilės formų.

Moteris visada buvo didesnė už stiklėlį ir stipresnė. (Čia minimas stiklėlis yra aišku, sklidinas šnapso.)

Rūkytas yra kvailiausias daiktas pasaulyje.

Netvarkingi, purvini, seksiški mergaitės draubūžiai verčia manyti, kad ji pati yra purvina.

Studentai mažiau uolūs lankyti bažnyčią ir panašiai.

Knygos viduryje jau

susiduriama su mergaitės vadinama su berniukais problema, jų reakcijos į mergaičių madas, šokius, plepumą, maivymąsi ir kitas manieras. Rūkytas yra pa-peiikiamas cituojant žinomų artistų pasisakymus prieš cigarečių rūkymą. Gėrimas alkoholinių gėrimų yra ne tik pa-peiikiamas, bet nupiešiamas tokiomis blauriomis spalvomis, kad darosi šlykštu. Be to paminėtas ir autorius iškelimas faktas, kad "alkoholis bukina, siutina ir dako jauną organizmą greičiau nei subrendusį". Šį skyrelį baigia šiais žodžiais -- "Stiklėlis mažutis, o tauta didelė. Ar ji bus didesnė už stiklėlį priklausys nuo mūsų".

Į galą, knyga daugiau pradeda kreipti dėmesio į jaunimo ir ypač mergaičių sugyvenimą su Dievu. Trys skyreliai, pirmas užvardintas "Ar jaunimas tikrai netiki?" nagrinėja jaunimo tikybinės abejones, apie kurias autorius sako: "Mergaičių abejonės yra atremtos į jausmus, į asmeniškumą. Tuo tarpu berniukų -- į protą ir platesnes gyvenimo problemas". Paskutinis klausimas knygoje yra "Tekėti ar netekėti?" Autorius tom, kurios žada tekėti primena, kad "Tekėti -- tai loterija. Iš šimto tikrai keletas laimingųjų!" Jo akimis visi keliai turi savo laimę ir savo kryžių. Laimė "yra aukos papildinys ir tęsinys".

Patartina kiekvienai merginai, ypač tarp dvylikos ir devyniolikos metų amžiaus, tikinčiai ar ne, išgilti šią knygą ir ją išgilti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

LIETUVIAI TARPTAUTINĖJE PARODOJE

Chicago miesto savivaldybė kiekvienais metais rengia taip vadinama tarptautinę parodą Navy Pier patalpose Chicagoje, šioje parodoje nedalyvauja atskiros valstybės, bet Chicagoje gyvenančios tautinės grupės, taigi kiekviena tautybė pagal galimybes ir išmonę išstato tautodailės ekspozicijas, tradicinius maisto gaminius ir dalyvauja meninėje programoje.

Šiais metais paroda įvyko spalio 21-22 d., kurioje lietuviai taip pat turėjo net tris paviljonus, du paviljonai buvo suorganizuoti Chicago Marquette parko LB apylinkės valdybos ir trečias Balzeko meno muziejaus. LB tautodailės paviljoną rūpestingai paruošė Kazys Veselka, kuris savo stiliumi ryškiai skyrėsi iš kitų tautybių paviljonų, eksponatais nebuvo per daug perkrautas galbūt jau dėl to labai sėkmingai atrodė ir atkreipė lankytojų dėmesį, šiame paviljone buvo išstatyti medžio drožiniai, gintaro išdirbiniai, tautinės juostos, audiniai, tautiniai rūbai ir kita. Šiam paviljonui eksponatus davė: Grėbliūnai, "Karvelis" krautuvės savininkai, "Marginių" krautuvė, Jurkus, O. Stanikienė ir Veselkai. Maisto bufetui kepyklos gaminius, kurių buvo apie 25 rūšys, paruošė "Brighton" kepyklos savininkas, jaunas prekybininkas Antanas Mackevičius, kuris ne taip senai perėmė šios kepyklos vadovybę iš savo tėvo Felikso M. Kaip jau minėta, tautodailės paviljonas iš kitų tautybių išsiskyrė savo kuklumu, o maisto gaminių bufetas taip pat išsiskyrė savo turtingumu, kurį Chicago burmistras pamatęs atkreipė ypatingą dėmesį ir už tai gavo, kad ir kuklią dovaną -- lietuvišką tortą, ir dailės paviljone anglų kalba rašyta knyga apie Lietuvą.

Meninėje programoje lietuvius atstovavo "Grandis" šokėjų grupė Irenos Smielauskienės vadovaujama. Abi dienas prie vieno paviljono budėjo tautiniais rūbais apsirengusios akademikės skautės, prie maisto bufeto talkininkavo "Neris" sporto klubo narės, "Aušros Vartų" tunto skautės ir kitos ponios. (kr)

HELP WANTED MALE

GENERAL FACTORY
WORKERS
PART TIME

Days anytime between 8 a.m. and 4:30 p.m. Steady work, good wages benefits. Apply:

RHODES ASSOC.
184 Woonasquacket Ave.
North Providence, R. I.
Phone: 401 - 353-3200
(116-122)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Clevelando lietuviai puikiai žino, kaip liko išnokiota jų senai puoselėta ir gražiai prižiūrėta miesto dalis, kurioje didelių pastangų dėka kūrėsi ne tik pavienės šeimos, bet ir visa eilė lietuviškų centrų, prekybos įmonių ir t.t.

Dabar tame rajone daugelis jau bijo net dienos metu pasirodyti. Kriminaliniai nusikaltimai, kaip krautuvų apiplėšimai, pavienių žmonių užpuodinėjimai, langų daužymai — kasdieninis reiškinys.

Kaip viso to išvengti, ar galima dar ką nors išgelbėti ir ar įmanoma atstatyti tvarką ir gyventojų saugumą pačiame miesto vidury?

Atsakymą į tuos klausimus bando surasti tautybių grupių atstovai, jungdamiesi į tautybių sąjūdį ir bendromis jėgomis kovodami ne tik už savo teises, bet ir už sąlygas, kuriose jie ir jų vaikai galėtų ramiai vystyti ir ugdyti tėvų tradicijas, pagelbėti kovai už savo atstovaujamo tautų laisvę ir nepriklausomybę.

Už kelių valandų vyks Clevelando burmistro rinkimai. Tautybių grupės jau turi pasirinkę vieną iš 2 kandidatų. Tai Seth Taft, kuris geriausiai suprato ir įvertina tautybių įnašą Clevelando pažangai ir kultūrai, kuris geriausiai suprantai, kas reikalinga buvusiai padėčiai atstatyti.

Respublikonų kandidatas į Clevelando miesto burmistro vietą Seth Taft tarp lietuvių veikėjų: Juozo Stempužio, Tėvynės Garsų radijo programos vedėjo ir V. Miškinio, Clevelando bendruomenės veikėjo.

rai, kuris geriausiai suprantai, kas reikalinga buvusiai padėčiai atstatyti.

Tautybių Sąjūdis vieninai stoja už jo kandidatūrą.

Ir lapkričio 7 d. nesvarbu, ar esi demokratas ar respublikonas, nesvarbu — balsavai pirminiuose rinkimuose, ar ne — tą dieną gali laisvai eiti ir balsuoti už kandidatą, kuris tik vienas gali išlaikyti Clevelando tautybių tvirtovę, kokia šis miestas buvo ir anksčiau.

Jis to sieks ir atsieks, jeigu nedvejodami eisime ir dalyvausime rinkimuose.

CLEVELANDO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

LB Clevelando I Apyl. parėmė BALFą su \$30 auka.

Š. m. gruodžio 31 d. LB Clevelando I ir II Apylinkė rengia Naujųjų Metų sutikimą puošnioje Smith restorano salėje, Lake Shore Blvd. ir East 222 gatvė. Gros clevelandiečiams gerai žinomas Joe Wendell orkestras.

LB Clevelando I Apylinkė numato surengti dail. Antano Nako parodą ateinančių metų pradžioje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BAIGTI MATULAIČIO NAMAI PUTNAME

Kai spalio 28 d. sutikau seselę Augustą, tai pirmiau užklausiau: Sesele, kaip Matulaičio namų statyba, kada numatote užbaigti?

Maloni sesele tuoj pradėjo pasakoti, kad šiuo metu statyba eina labai sparčiai pirmyn ir kad iš lauko pusės darbai jau baigti — jau uždėtas stogas, sudėtos durys, langai, išmaksaltuoti privažiavimo keliai, aplink namus išlyginta žemė ir pasėta žolė, kuri gražiai sudygo ir pradėjo žaliuoti.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

VYR. AMŽIAUS

moteris ar vyras reikalingi atsakinėti telefonu ir priiminti klientus popietinėmis valandomis.

Teirautis HE 2-0040. (117-119)

REIKALINGAS VYRAS

Prityręs nituotojas (spot-welder). Pastovus darbas. Savaitinis atlyginimas.

Cleveland Register and Grill MFG Co.
3188 E. 80 St.
Cleveland, Ohio 44104
(119-121)

Net mes pačios nebegalime į namus įeiti: visos durys užrakintos ir rangovas pas save laiko raktus. Šiuo metu visas darbas virte verda namų viduje: pertveriami kambariai, karidoriai, parengiamos sienos pirmam dažymui. Tačiau kaip tik dabar yra didžiausias rūpestis: lapkričio mėn. reikia apmokėti rangovui už atliktus lauko darbus, viduj reikalinga naujiems gyventojams lovų, patalynių, pagalvių. Gi koplyčiai — langų, suolų, stacijų, klausyklos ir k.

Į naujuosius namus numatoma persikelti gyventi ateinančią vasario mėn., gi iškilmingas namų pašventinimas įvyks sekmadienį, gegužės 19 d.

Niekados Putnamo seselės neturėjo tiek rūpesčio su Matulaičio namų statyba, kaip šiuo metu, o ypač lapkričio mėn., kai rangovui reikia apmokėti už atliktus išorinius darbus ir duoti paskutinius namų vidaus įrengimo užpirkimus. Todėl kiekviena didesnė ar mažesnė auka Matulaičio namų statybai labai pagaidinama ir laukiama.

Adresas: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. (js)

SIBIRO LIETUVAIČIŲ MALDAKNYGE JAU PASIRODĖ LENKŲ KALBOJE

Šiomis dienomis jau gauta "Marija, gelbėk mus" lenkiškai "Maryjo Ratuj Nas". Ją Londone išleido Liet.-Lenkų A. Mickevičiaus Vardo Draugija. Daugiausia pastangų ją išleisti įdėjo P. Baublys, judrusis lietuvių, veikėjas Londone. Knygelės nedidelio formato, 80 psl. Viršeliai papuošti Aušros Vartų nuotrauka.

ELECT... LLOYD O.

BROWN
JUDGE

CLEVELAND MUNICIPAL COURT
TERM COMMENCING JANUARY 3, 1968

— Endorsed By —

• CLEVELAND PLAIN DEALER • CLEVELAND PRESS
• CITIZENS LEAGUE

EXPERIENCED • QUALIFIED • ABLE

DEMOCRAT

X | LLOYD O. BROWN

Arnold R. Pinkney, Chmn. — 16903 Eldamere Ave.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

SKAUTŲ VEIKLA

Pradedant naujus darbus bei mokslo metus tėvai yra raginami užregistruoti savo vaikus į skautų eiles. Berniukai ir mergaitės nuo 6 metų amžiaus, gali tapti kandidatais. Iki Kalėdų paskaitėms ir vilkiukams sueigos vykstas šeštadienį tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų. Skautės sueigasturi pirmą ir trečią mėnesio šeštadienį bukle, taip pat po lituanistinės mokyklos pamokų.

Kadangi švenčiame Skautų Sąjungos įsikūrimo 50 metų jubiliejų, šiais metais ypatingas dėmesys bus kreipiamas į tvarkingą ir sistematinę skautavimą. 1968 me-

mis, viduje originalo nuotrauka. Knygelei įvadą parašė vysk. Vl. Rubin, Lenkijos Primo Delegatas Lenkų Emigracijos Sielovadai. Tai yra gana įtakingas Romoje vyskupas, kuriam šv. Tėvas buvo pavadęs suorganizuoti Vyskupų Sinodą, įvykusį šiais metais Romoje. Vysk. Rubin apie Sibiro lietuvių maldaknygę taip rašo: "Ne be susijaudinimo rašau šį įžanginį žodį į lenkų kalbą išverstai maldaknygei "Marija, gelbėk mus", prieš keletą metų parašytai asmenų, priklausančių mums broliškai lietuvių tautai."

"Ši maldaknygė atsirado labai sunkiose sąlygose, kai ištikima Dievui ir Tėvynei lietuvių tauta II pasaulinio karo metu atsidūrė didelių įvykių sukūryje."

tų Tautinė Stovykla, kuri įvyks Rako stovyklavietėje pareikalaus daug pastangų ir lėšų sukėlimo, kad visi Bostono skautai-ės galėtų joje dalyvauti.

Spalio 12 d. 9 val. punktualiai, susirinko Bostono abiejų tautų skautai prie Piliėčių Klubo. Ten jau laukė autobusas, kuris prisipildęs vaikų, palapinių, bei sporto įrankių, pajudėjo išskylon — į Dr. Sherio Bostono skautams padovanotą stovyklavietę. Keliauti teko linksmi apie pusantros valandos. Po oficialaus atidarymo ir vėliavos pakėlimo, kiek pasistiprinę atsivežtais sumuštiniais, skautai ir skautės bei mažieji broliukai ir sesytės išsiskirstė po puikų mišką paskiromis draugovėmis.

Miškas pasidarė gyvas. Čia skambėjo daina, ten slinko grupė gairėlės vaduoti, kiti bandė jėgas virvę traukdami ir t.t. Iš kažkur atėjo dūmų kvapas... skautės kepė duoną.

Valandos bėgogreitai ir atėjo laikas užkandžiauti. Pasigardžiusus dešrelėmis ir saldumynais, oficialus uždarymas ir lauzas. Vaidinimai, dainos pravedamos įvairių "laužavedžių" ir sutartu laiku — kelionė atgal į namus. Iškyloje viso dalyvavo 73 skautai-ės ir vadovai. Šios puikios iškylos prisiminimai dar ilgai bus su mumis. (se)

LITUANISTINĖS MOKYKLOS BANKETAS

Tradicinis Bostono Lituanistinės Mokyklos rėmėjų pobūvis-banketas įvyks š. m. lapkričio 12 d. (sekmadienį), 5 val. 30 min. p. p., South Bostono Lietuvių Piliėčių Klubo (368 W. Broadway) 3-čio aukšto salėje. Programoje bus vakarienė, dalyvaus mergaičių duetas iš Worcesterio, šokiams gros šaunioji Ansbergo latvių kapela, veiks bufetas. Visa Bostono lietuviškoji visuomenė kviečiama savo atsilankymu paremti moraliai ir materialiai savo lietuviškąją mokyklą.

Tėvų Komitetas

HELP WANTED MALE

WANTED
EXPERIENCED 1ST CLASS
SQUEEZE MOLDERS

Steady work. Good starting rate. Paid group insurance & paid life insurance.

Contact F. W. LEHMAN

OHIO MALLEABLE
DIVISION OF THE DAYTON
MALLEABLE

1343 Field, Columbus, Ohio
614 — AX 1-4635
(118-127)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ORGANIZACIJŲ VADOVYBIŲ IR JŲ KORESPONDENTŲ DEMESIUI

Dar kartą norime atkreipti organizacijų vadybių ir jų korespondentų dėmesį, kad rašant korespondencijas Dirvai atsiųgtumėte jai, jog pranešimai apie ruošiamą balių, šokių vakarą ar pan. parengimą, yra apmokami skelbimais. Kad ir kronikos žinutėje siekiama įtalpinti tokį pranešimą reikia papildyti adresu, kam siųsti sąskaitą.

Ateityje į tai neatsižvelgus tokios korespondencijos nebus talpinamos.

Pranešimai apie ruošiamus organizacijų rengimus privalo pasiekti redakciją ne vėliau kaip savaitei iš anksto.

Į pareiškimus, jog parengiami rengiami kultūriniai ar labdaros tikslams remti, nebus atsižvelgiama, nes vargu ar yra parengimų, rengiamų kitokiems tikslams.

Už tokius pranešimus apmokėti reikalauja kiti lietuvių laikraščiai. Nenorėkite išimties iš Dirvos. Keliais doleriais iš baltiaus ar parengimo pelno paremsite savąją spaudą.

Aukos Dirvai

V. Valteris, Waterbury..... 2,00
M. Šimkus, Chicago..... 10,00
T. Blinstrubas, Chicago... 10,00
V. Jakubėnas, Chicago.... 5,00
B. Brazdžionis, Chicago... 2,00
O. Mironaitė, Chicago..... 10,00
Rev. A. Trakis, Chicago... 2,00
Dr. F. Kaunas, Cicero..... 10,00
P. Steikėnas, Chicago..... 5,00
A. Murelis, Chicago..... 10,00
J. Bukaveckas, Chicago... 2,00
Dr. A. Pautienis, Santa Monica..... 2,00
E. Vilkas, Chicago..... 5,00
Vl. Vijelkis, Chicago..... 10,00
V. Janulaitis, Chicago.... 10,00
P. Zilys, Chicago..... 5,00
P. Sidzikauskas, Chicago... 2,00
M. Gegevičius, Cicero..... 5,00
J. Bevins, Chicago..... 2,00
E. ir D. Bartkus, Beverly Shores..... 10,00
J. Gužaitis, Cicero..... 5,00

A. Weisbecker, Melbourne 4,00
Rev. J. Žvirblis, Grand Rapids..... 10,00
V. Didžiulis, Bogota..... 1,00
S. Kašėlonis, Chicago..... 1,00
L. Jankus, Brooklyn..... 10,00
J. Juodis, Brooklyn..... 1,00
J. Kriščiūnas, Detroit..... 4,00
Putnamo Seselių Rėmėjos Chicagoje..... 10,00
A. Pesys, Detroit..... 1,00
ALTS-gos Chicago SK..... 50,00
J. Mockus, Cleveland..... 10,00
V. Tiškus, Cleveland..... 5,00
P. Lelys, Cleveland..... 5,00
F. Jarašienė, Phila..... 10,00
F. Masaitis, Inglewood.... 1,00

I. Adomaitis, La Salle..... 3,00
K. Balaišis, Cleveland..... 1,00
S. Mineika, Trenton..... 2,00
A. Korsakas, Cleveland... 3,00
E. Cibas, Milton..... 4,00
S. Butrimas, Cleveland... 4,00
V. Alksninis, Flushing..... 2,00
A. Jonys, Delanco..... 5,00
J. Daniliauskas, Stamford 4,00
A. Rnkštelė, Chicago..... 2,00

• Anketos Dirvos skaitytojams įteikti terminui pasibaigus, burtų keliu buvo ištraukta 10 anketų, kurių autoriams skiriama dovanai knygos.

Knygas laimėjo šie asmenys: Br. Raila, M. Vinclovas, A. Grinius, J. Juodis, F. Bočiūnas, V. Girnius, J. Jaškauskas, J. Adomaitis, M. Premeneckienė ir V. Kamantas.

Po knygą laimėjo ir 5 pirmieji atsiuntę anketas, t. y.: L. Banis, E. Alšėnienė, Ant. Juodvalkis, R. Valodka ir Ant. Vaišnys.

Knygos artimiausiu metu bus išsiųstinėtos laimėjusiems.

Atsakymų į anketą buvo gauta nuostabiai daug. Šiuo metu jie klasifikuojami ir artimoj ateity bus paskelbti.

STALO TENISO "DEŠIMTUKO" TURNYRAS

Stalo teniso "DEŠIMTUKO" turnyras įvykis 1967 m. lapkričio mėn. 18-19 d.d. Chicagoje, Jaunimo Na-

JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių III-čios šventės pirmininkas dr. Leonas Kriaučėlinas (dešinėje) operos balijuje Chicagoje kalbasi organizaciniais reikalais su ALTS-gos valdybos vicepirmininku Kaziu Pocium, V. A. Račkausko nuotrauka

muose, 5620 So. Claremont, (apatinėje salėje). Turnyro pradžia 12 val. p. p., lapkr. 18 d.

Turnyrą vykdo Chicago stalo tenisininkai, vadovaujami B. Žemaičio.

Turnyras bus vykdomas tikrai vyrų klasėje, kiekvienas su kiekvienu (Round Robbin). Vadovauja m a s i USTTA taisyklėmis.

Vyriausias "DEŠIMTUKO" turnyro teisėjas — Benius Žemaitis.

Turnyro registracijos terminas — lapkričio 11 d.

Kartu turi būti prisiųsta registracijos mokestis \$3.50 asmeniui. Registraciją siųsti Mr. B. Žemaitis, 3315 W. 65th Place, Chicago, Illinois 60629.

Centro Valdybos kviečiami turnyre dalyvauti šie stalo teniso žaidėjai: Jonas Kavaliauskas, P. Gvildys, Varnas, J. Šoliūnas, B. Žemaitis, dr. A. Nasvytis, A. Kraškauskas, Rimas Kavaliauskas, E. Zabiela, V. Grybauskas, V. Kleiza, Jaunutis Nasvytis, V. Nasvytis, Koklys, Gerulaitis, Juozas Kavaliauskas, J. Nešukaitis, E. Vaičekas, J. Kunaitis, Genčius, A. Banys.

PASTABA. Į negalinčių turnyre dalyvauti vietą bus kviečiami kiti žaidėjai, todėl prašome, neveluoti su registracija. Dešimtuko turnyro laimėtojai bus įteikti Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Clevelando skyriaus pereinamoji taurė, įsteigta 1960 m. Pereitų metų laimėtojas — Jonas Kavaliauskas. Pirmos ir antros vietos laimėtojams skiriamos asmeninės trofėjos.

Centro Valdyba

• Rasa Šimkutė, duktė dantų gyd. Valerijos ir Korp! Neo-Lithuania Fil. Mečio šimkų, susižiedavo su Edvardu Paukščiu, Veros ir Antano Paukščių sūnum. Abu sužadėtiniai gyvena Chicagoj. Rasa baigianti Medicinos Technologijos mokyklą, gi Edvardas studijuoja Fizinį Auklėjimą Wisconsin Universitete. Vestuvės numatytos 1968 m. rugsėjo 7 d.

Centro Valdyba

• Rasa Šimkutė, duktė dantų gyd. Valerijos ir Korp! Neo-Lithuania Fil. Mečio šimkų, susižiedavo su Edvardu Paukščiu, Veros ir Antano Paukščių sūnum. Abu sužadėtiniai gyvena Chicagoj. Rasa baigianti Medicinos Technologijos mokyklą, gi Edvardas studijuoja Fizinį Auklėjimą Wisconsin Universitete. Vestuvės numatytos 1968 m. rugsėjo 7 d.

• Beverly Shores grupė lietuvių surinko \$105,00, kad įrašius velionį Kazimierą Kriščiūną į Lietuvį Fondą.

NUOSIRDZIAUSIA MANO PADEKA

Naujoji mano knyga DANGUS DEBESYSE jaučiai spalvingai nušvito visada giedroji ir saulėtoji Los Angeles padangė. Tai įvyko spalio 28 dieną viešojoje audiencijoje Tautinių Namų b-vės salėje. Visą sutvarkė ir paruošė mielosios būrūtės su jų energinga pirmininke ponja Raibienė ir veiklia visuomenininkė, tos pačios draugijos kultūros reikalams vadovė, ponja Alena Deveniene. Aktyviai prisidėjo kolegoms ramovėnai, gyvai besireiškiant pirmininkui Kostui Liaudanskui. Nuosirdžiausia mano padėka tiek aktyviems rengėjams, tiek bičiuliškiems dalyviams, kurių netikėtai gausiai apsilankė.

Ypatingai esu dėkingas mieliems kolegoms Alei Rūtai ir Broniui Railai, kurie efektingai pristatė mano knygą. Nuosirdi padėka pasilieka ir Dalilai Mackialienei, Los Angeles Dramos Sambūrio režiseri, meniskai paryškinusiai knygos ištrauką.

Miela ir ypač netikėta staigmena buvo iš mano artimiausių Santa Monikos kaimynų. Visų jų vardu mano bičiuliai ir gerieji draugai Monika ir Pranas Lembergtai įteikė kaip dovaną didžią vertingą Pauliaus Augiaus raizinių albumą.

Visiems, visiems nuosirdus dėkui.

Juozas Švaistas

NEW HAVENO LIETUVIŲ VEIKLA

L. M. K. F. vietos klubas buvo suruošęs vakarą šv. Kazimiero parapijos salėje spalio 14 d. Programą išpildė Hartfordo "Aido" choras, vadovaujamas Jurgio Petkaičio. Tarp nelabai gausios publikos matėsi svečių iš New York, New Britain, Waterbury ir Hartford.

Chorą publikai pristatė klubo pirmininkė dail. Lijolė Židonytė. "Aidas" pasirodė šauniu dainavimu ir išvaizda. Dideliu pasigėrėjimu išklausytas vakarui skirtas repertuaras. Gausiu plojimu išsiprašyta viena daina "veltui". Newhaveriečiai dar ilgai prisimins puikų "Aidą" ir gražiasias lietuviškas dainas.

★

Į Connecticut valstijos ukrainiečių 50-ties metų sukilimo antikomunistinę demonstraciją New Havene buvo pakviesti dalyvauti ir vietos lietuviai. Eisena buvo tyli ir žygiavo didžiąja miesto gatve su vėliavomis, vainiku, gėlėmis ir plaka-

tais į miesto centro parką prie nežinomojo kareivio paminklo. Diena graži ir gatvėse stebėtojų nemažai. Žygiuojant pro Yale u-to pastatus abiejose gatvės pusėse visų aukštų languose prisėdę stebėjo studentai.

Parke, po himnų ir kalbų, ukrainiečiai padėjo vainiką, o lietuviai gėlių puokštę.

Šis įvykis vietos radijo stočių buvo kartojamas visą popietę, o vakare 8-tam televizijos kanale parodė visą eiseną. Ypatingai gerai matėsi lietuviai jaunuoliai tautiniuose rūbuose su vėliavomis ir gėlėmis. Vietos dienraštis pirmadienio rytinė ir vakarinė laidoj įsidėjo po straipsnį, kuriuose kaip per radijo ir televiziją buvo minimi lietuviai.

★

Kristaus Karaliaus šventėje, spalio 29 dieną, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje per lietuviškas mišias jau ir kanonas buvo skaitomas lietuviškai.

Parapijos klebono kun. A. Zanavičiaus rūpesčiu ir gerų parapijiečių parama suruošti pietūs didžiojoje svetainėje spalio 29 dieną. Dalyvavo virš 200 asmenų. Pietų metu grojo lietuviškos muzikos plokšteles. Parapijietės patenkintos vakarienės pakeitimu į pietus — tikras sekmadienis, nereikėjo pietų gamintis!

Albina Lipčienė

AUKOS LIETUVIŲ FONDUI

Įvykusio spalio mėn. 1 d., 1967 m. L. F. Tarybos posėdžio metu, Tarybos narys dr. E. Lenkauskas įteikė Fondui jo paties užverbuotų narių 2000 dol. Šie nauji L. F. nariai yra sekanti asmenys.

Jonas ir Aldona Sandargai, gyv. N. Royalton, Ohio ir W. H. Bloze D.V.M., gyv. Strongsville, Ohio.

L. F. adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

• Washingtono Lietuvių Moterų Klubas ruošia tradicinį rudens balių lapkričio 18 dieną, Washington Hotel patalpose. Programą išpildys "Žibučių" sekstetas, dalyvaujant ir solistui L. Stukui. Tikimasi svečių ir iš tolimesnių miestų.

PAPILDYMAS

Dirvoje Nr. 112 "Jaunosios kartos" skyriuje po viena neolituanų nuotrauka vietoj Karalaitienės pavardės, turėjo būti dr. B. Kasakaitienė, o apatinėje nuotraukoj praleista Vainorienės pavardė ir vietoj Nakienės turėjo būti Noakienė.

HELP WANTED FEMALE

Steady light factory work under good conditions. North East Side location consisting of inspection, packaging and layout in sign shop. Equal opportunity employer. Write Box 6423, Detroit, Mich. 48234 for interview. (118-120)

Apprentice pantograph operators, we will pay well while training. Good future with steady work in clean surroundings. East side location. Applicants must have a good memory, be accurate in spelling and arithmetic, have agile fingers and be good at detail. An equal opportunity employer. Write Box 6423, Detroit, Mich. 48234 for interview. (118-120)

PUIKIAUSIA DOVANA VISOMS PROGOMS

Puikios, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės, gražiai įpakautos, mono ar stereo — klauskite REQUEST RECORDS.

Nesitenkinkit pakaitalais! Eikit į artimiausią krautuvę ar prašykite nemokamo katalogo rašant:

Request Records, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y. 10811

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania CHICAGOJE

ŠVENTES PROGRAMA

- 10 val. ryto pamaldos už mirusius korporacijos narius Jėzuitų koplyčioje.
- Po pamaldų lankymas mirusiųjų korporantų kapų šv. Kazimiero kapinėse.
- 7:30 v. val. iškilminga Korp! Neo-Lithuania sueiga ir junjorų kėlimas į senjorus.
- Vakarienė ir šokiai. (Šokiama gros Korp! Neo-Lithuania orkestras).

Šventės ir vakarienės išlaidoms padengti aukojama: studentai — \$3.00 visi kiti — \$5.00

Maloniai kviečiame Tamstą atsilankyti į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 45 m. sukaktuvinę

METINĖ ŠVENTĖ,

1967 lapkričio 11 d., 7:30 v. v. Jaunimo Centro salėje, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill.

Apie Jūsų dalyvavimą prašome pranešti iki 5 m. lapkričio 7 d. Vytautui Kasniūnui, 3754 W. 70th Pl. LU 5-3617.

Visi korporantai(ės) dalyvauja su spalvomis.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje